

KIELI KESKUS TELUA

4/1995

Language Centre News

Kolumninvaltaajat	1
Kielisalapoliisi	2
Poliitikot puhuivat - vielä kerran vaaleista ja niiden viestinnästä	3
Intet nytt på forskarfronten - Nordens språk som andraspråk	7

KIRJAKATSAUS - BOOKS BRIEFLY

An introduction to psycholinguistics	10
Des langues romanes	12
Mastering Finnish	15

TIEDOTUKSIA - INFORMATION

Korkeakoulujen kielikeskus tiedottaa	18
Väitöksiä	42

KIELIKESKUSTELUA

Language Centre News

Julkaisija:

Korkeakoulujen kielikeskus
Jyväskylän yliopisto
PL 35
40351 Jyväskylä
Telefax 941-603 521

Vastaava toimittaja:

Hannele Dufva; puh. 941-603 535, e-mail: dufva@jyu.fi

Ilmoitukset, kirja-arviot, kongressikalenteri:

Helena Valtanen; puh. 941-603 542, e-mail: valtanen@jyu.fi

Toimituskunta:

Ari Huhta; puh. 941-603 539, e-mail: huhta@jylk.jyu.fi
Sirkka Laihiala-Kankainen; puh. 941-603 541, e-mail: laihiala@jyu.fi
Minna-Riitta Luukka; puh. 941-603 529, e-mail: luukka@jyu.fi
Minna Suni; puh. 941-603 538, e-mail: msu@jyu.fi
Sabine Ylönen; puh. 941-603 534, e-mail: sabyl@jylk.jyu.fi, sabyl@tukki.jyu.fi

Ilmestyy 10 kertaa vuodessa
Tilaushinnat 1995:
Vuosikerta 100 mk
Ulkomaat 150 mk

Ilmoitushinnat:
1/1 s. 1500 mk
1/2 s. 500 mk
Materiaalin tulee olla toimittuksessa ilmestymiskuukautta edeltävän kuun 15. päivään mennessä.

KOLUMNINVALTAAJAT

Aina valpas työsuojeluavustajamme kiinnitti huomiomme viime vuoden lopulla Duodecim-lehdessä julkaistuun tapauselostukseen PATTI-syndroomasta, jossa Olli A. Jänne teki selkoa tästä *paralysoituneen akateemisen tutkijan tauti-ilmentymästä*. Taudin kuvaan kuuluu sairastuneen tutkijan "pattiintuminen": nuori, lahjakas ja usein nopeasti etenevä tutkija jämähtää vaiheeseen, jossa tuotoksen määrä saattaa olla valtava, mutta eteenpäin tai syvemmälle ei oikein päästä, kun tutkimus kerta ja kloonaa alkuperäishavaintoja uudelleen ja uudelleen.

Suuntasimme patteja paljastavan röntgenkatseemme omaan tutkijayhteisöömme, ja eikös vain löytynytkin! Diskurssia tutkiva ryhmämme, jonka piirissä kehitettiin ensimmäisenä *ns. kohteliaan solvauksen maksimin* käsite (ks. Wälkky & Viksu 1991), pystyi nopeasti osoittamaan maksimin olevan käytössä seitsemässä erilaisessa diskurssityypissä (ks. Viksu & Wälkky 1991). Tutkimusta laajennettiin kansainvälisessä yhteistyössä, ja pian ilmiö oli todennettu kahdeksassakymmenessä seitsemässä kielessä ja kolmessatoista kulttuurissa (esim. Wälkky & Hjörnström 1992; Viksu, Besserwischer, Brilliant & Perfetto 1993). Kotimaassa aiheesta valmistui tutkijaparin ohjauksessa kuusi gradua ja kaksi lisuria. Tutkimukset lasten maksimin omaksumisesta ovat hieman kesken (ks. Viksu, Wälkky & Älypää 1994, forthcoming). Maksimin käytön häiriöitä on tarkasteltu myös kolmessa eri afasiatyyppissä (Wälkky, Broca & Wernicke 1994), ja laajaa gerontologinen kartoitus iän vaikutuksesta maksimin heikkenemiseen on aloitettu (Wälkky, Alzheimer & Ylppö 1995). Myös kriittistä diskurssianalyysia on harrastettu: on analysoitu maksimin käyttötapoja hetero- ja homodiskursseissa (Viksu & Gay 1995) ja eduskuntavaalien diskursseissa (Wälkky & Väyrynen, forthcoming).

Diagnoosihan viittaa selvästi PATTIIN... Paitsi maksimiinsa parimme näyttää jämähtäneen toisiinsa!! Jänne suosittelee pattienpoistoon perustieteiden koulutusta ja suurempaa menetelmällistä rohkeutta. Niinpä mekin komennamme koko tutkimusryhmämme saamaan kunnon löylytystä (perus)opin saunassa ja kaiken päälle kokeilemaan rohkeasti akateemista benjihyppyä uuteen menetelmään! Koko työyhteisö kannustaa uudistumista poistamalla sanastostaan sanat maksimi, kohteliaisuus ja solvaus.

PATTIlöydöksen jälkeen aloimme tunnistaa muitakin oireyhtymiä. Lähipiirissämme myös TATTIinnutaan - eli *taannutaan*. Ja eikö tuo apurahoitta jälleen kerran jäänyt kollega kärsikin MATTI-syndroomasta eli *masentuneen* tutkijan tauti-ilmentymästä. Uskaltaako akateemisen maailman TRATTI-tutkijoista eli noista *totaalisen rajoittuneista* edes puhua? RATIT (eli ne kaikki eri tavalla *-rajoitteiset...*) ovat tietysti vielä asia erikseen. KITTI-oireiset ovat niin *kirjoihinsa rakastuneita*, etteivät koskaan pääse kirjoittamisen alkuun. Sukua heille ovat MOTTI-syndroomaiset, jotka tunnollisesti *monistavat* jokaisen vähänkin kiinnostavan artikkelin ja kirjan mappeihinsa pölyyntymään. HATTIVATTI-tutkijat - nuo *happamat* ja *vihaiset* viranhaussa ja rahoituksessa syrjäytetyt - pitävät koko yhteisön mukavasti varpaillaan. *Wirkut* ja *walweutuneet* WATTI-syndroomaiset taas aiheuttavat sähköisyydellään toisille KATTI-syndroomaa eli vanhanaikaisesti sanottuna *kademieltä*. Usein tavattu oireyhtymä - varsinkin näin keväisin - on NAATTI, josta tunnustavat kärsivänsä myös *nuutuneesti* ja *aneemisesti* teidän,

Dumsky ja Lukoff

PS Kurkista myös Kielisalapoliisin omalle sivulle, s. 2!

ELIKKÄ ELI ELI

"- - Mielestäni hankalampi kielen rakenteeseen vaikuttava asia on kuitenkin se, että eli-konjunktion kumpaakin muotoa on alettu käyttää yleisenä siirtymäsanana tai tyhjänä täytesanana. Näillä sanoilla on alkuaan selvä tehtävä lauserakenteessa: niitä käytetään samaa tarkoittavien asioiden välillä. Viime aikoina niitä on kuitenkin usein kuullut käytettävän tähän tapaan: 'Edessä on sitten tuomiokirkko eli raatihuone on vasemmalla' ja 'Elikkä sitten siirrymme seuraavaan asiaan'. Ainakaan kirjoitetussa tekstissä ei olisi varaa tuhlaata näitä kielen selviä rakennelementtejä tällaiseen käyttöön." Anneli Räikkälä, Kotimaisien kielten tutkimuskeskuksen kielitoimisto (HS 26.3.1995)

Elikkä elikkä - nyt tuli sitten lama-Suomessa loppu sanojen(kin) tuhlaukselle! Ja myös nälkäongelma poistuu, kun tiedostetaan, että tyhjä onkin todellisuudessa täyttävää. Olennaisinta on kuitenkin se, että kansa viimein ymmärtää, etteivät siirtymä- ja täyte(!?)sanat ole sellaisia kielen selviä rakennelementtejä kuin muut sanat. Moiset jämäsanat sopivat enintään puheeseen - se kun ei ole "kieltä" eikä sillä siten ole kielelle ominaista rakennettakaan (saati arvoa). Miten pitkä onkaan matka Fabianinkadulta Sörnäisiin...

NIINKU

"Katsoin sattumalta tiistaiamuna televisiosta Päiväopistoa ja sen Puhuri-osuutta. Aiheena oli johdatus puheviestintään. Jokainen, niin opettaja kuin opiskelijakin, niinkutti. Niinku, niinku. Niinku tota ei anna oikein mahtavaa kuvaa puheviestijöistä. Jos ei löydy parempaa juttua, pitäkää moiset puheviestijät poissa televisiosta, joku saattaa heiltä vielä oppia jotakin." Pakinoitsija Tuplawee (Keskisuomalainen 30.3.1995)

Ja taas on normatiivisuuden kirves heilahtanut... Kaulat poikki kaikilta, jotka puhuvat niin kuin ihminen! Kaunoluku kunniaan! Takaisin entisiin aikoihin, jolloin suomea puhuttiin puhtaasti ja ylevästi! Töllö puhdaskielisille! Voi hyvä tavaton.

MITÄS ME MELLASTAJAT!

"- - Humanistien päästäminen mellastamaan juridiikan koukeroiseen systematiikkaan tuo tuloksena yleensä juridisen kaaoksen." Kari Joutsamo, apulaisprofessori, Turun yliopisto (HS 24.3.1995)

Se oli kauniisti sanottu!

**Varokaapa sanojanne, ihmiset!
Kielisalapoliisi kyttää nyt ja vasta!**

POLIITIKOT PUHUIVAT - VIELÄ KERRAN VAALEISTA JA NIIDEN VIESTINNÄSTÄ

Arja Piirainen-Marsh & Hannele Dufva

Eduskuntavaalit ovat nyt ohi ja voittajat selvillä. Mutta istuvatko he eduskunnassa mediataitojensa vai osaamisensa perusteella? Mikä osa menestyksestä perustuu hyviin viestintätaitoihin? Näitä kyselimme tutkija Pekka **Isotalukselta**, joka työskentelee Jyväskylän yliopiston viestintätieteiden laitoksella.

Pekka tekee väitöskirjaa toimittajien televisioesiintymisestä ja on tutkinut myös presidentinvaalien ehdokaskohtaisia haastatteluja, vaalien uutisointia sanomalehdissä, katsojien suhdetta tv-esiintyjiin (yhdessä Maarit **Valon** kanssa) ja vaalikeskustelujen kiinnostavuutta nuorten katsojien kannalta (yhdessä Maili **Pörhölän** kanssa).

Eskon ja Paavon kaksintaistelu: etevä Esko ja perinteinen Paavo

Millainen oli yleisvaikutelmasi vaaleista? Millaisia viestijöitä olivat pääehdokkaat?

Ehkä keskeisimmin esiintullut seikka oli SDP:n puheenjohtajan Paavo Lipposen oletettu "huonous" viestijänä. Tiedotusvälineissä tuotiin voimakkaasti esiin mielikuvaa Lipposesta hitaana ja taitamattomana puhujana. Samalla rakennettiin vastakaisasetelmaa, jossa Ahoa pidettiin esiintymistaitoisena - "hyvänä" ja "osaavana" viestijänä - ja Lipposta taas huonona esiintyjänä, joka ei viestinnän taitoja hallitse. Sanomalehdissä tätä käsitystä sitten ruokittiin mm. erilaisten ehdokkaiden onnistumista mittaavien äänestysten avulla.

Mihin tämä vastakkainasettelu mielestäsi perustuu?

Onhan päätelmille olemassa tiettyä todellisuuspohjaa. Lipposen puhe on jossain määrin hidasta eikä ilmeisesti herätä suuressa yleisössä yhtä myönteisiä vaikutelmia kuin esimerkiksi Ahon sujuva tyyli. Eroja kuitenkin selvästi suurennellaan. Mediat haluavat rakentaa näitä vastakaisasetelmia, joissa Voittajat erotellaan selkeästi Häviäjistä. Tämä on myös tutkimuksissa havaittu. Tiedotusvälineitä näyttää kiinnostavan eniten kuka voittaa ja kuka häviää esimerkiksi jonkin tv-väittelyn - vähemmän kiinnitetään huomiota siihen, mistä puhutaan.

"Hiljaisen suomalaisen" voitto?

Miksi Lipponen kuitenkin voitti vaalit? Kaipaako joku osa kansasta sitten kuitenkin vähemmän hiottua tyyliä?

Saattaa olla. Mutta voihan olla niinkin, että SDP menetti ääniä Lipposen esiintymisen johdosta, ja toisentyylisen esiintymisen myötä voitto olisi voinut olla vieläkin suurempi. Ilman tutkimustietoa tästä asiasta on kuitenkin vaikea esittää muuta kuin spekulatiota. On myös muistettava, että vaalikeskustelut lähinnä vahvistavat ihmisten käsityksiä - eivät ne muuta niitä vastakkaisiksi.

Imagot ja asiat

Missä määrin sitten viestintätyyli vaikuttaa poliitikon imagoon?

Imagohan tarkoittaa mielikuvaa, joka meillä on jostakusta ihmisestä. Usein ajatellaan, että se rakentuu pelkästään esiintymisen varaan. Mutta imagoon vaikuttaa tietenkin myös se, *mitä* henkilö sanoo ja minkä *asian* puolesta hän puhuu. Myös muut asiat - kuten esimerkiksi pukeutuminen - vaikuttavat. Keskeinen osahan viestintä tietysti on, nimenomaan niillä, jotka tulevat television kautta tutuiksi. Televisioesiintyminen jo sinänsä vaikuttaa paljon, saavutetaanhan television avulla helposti suuri yleisö ja kerätään ääniä.

Miten imagorakentaminen onnistui esimerkiksi televisiomainoksissa?

Eduskuntavaalithan eroavat esimerkiksi presidentinvaaleista siinä, että paikalliset ehdokkaat ovat vähemmän esillä valtakunnallisesti. Paikallisissa mainoksissa ei mielestäni oikein osattu rakentaa imagoa. Myös mainosten pitäisi rakentua jollekin sanomalle: täytyisi olla tavoite, asia jota pyritään sanomaan.

Vakuuta äänestäjäsi - ole epäpoliittinen??

Millainen viestintätyyli näyttäisi nyt purevan suomalaiseen äänestäjään?

Epäpoliittisuus näytti olevan keskeinen seikka erityisesti presidentinvaaleissa. Näiden vaalien osalta on vaikea sanoa.

Oliko ehdokkaiden välillä mielestäsi havaittavissa eroja sen suhteen miten heitä oli koulutettu viestijöinä ja aiheuttaako tämä jonkinlaista epätasa-arvoa?

Kyllä mielestäni. Mutta esimerkiksi Esko Ahohan väittää, ettei koskaan ole saanut minkäänlaista esiintymiskoulutusta.

Kuitenkin hän on hyvin koulutun tuntuinen ja harjaantunut. Tämä on tietenkin etu julkisessa esiintymisessä kuten muissakin elämäntilanteissa: ne joilla on hyvät viestintätaidot pärjäävät paremmin.

Puheviestintätaitojen puutetta - poliitikotko peruskurssille?

Onko olemassa yleispäteviä seikkoja joita pitäisi opettaa?

On toki, viestintätaitoja voi opettaa ja oppia. Osin nämä taidot ovat samanlaisia oli sitten kyse arkisista viestintätilanteista tai television vaalitentistä. Televisioviestintä on osin samanlaista kuin kasvokkaisviestintä. Kun ihmiset katsovat televisiota, he arvioivat ehdokkaita osittain samoin perustein kuin ihmisiä arvioidaan kasvokkaisviestintätilanteessa.

Jos lähdetään siitä, että viestinnän perustaidot ovat hyvät, ja opetetaan erityisesti televisio-osaamista, niin siellä korostuu ehkä eniten katse. Myös ilmeet, eleet ja asennot ovat tärkeitä. Samoin nykyään poliitikolta vaaditaan kykyä tiivistää hyvin sanomansa. Ylipäänsä voisi opettaa asioiden esittämistä ymmärrettävästi, havainnollistamista ja kohdentamista.

Kun toimittajat uutisoinnissaan tavallisesti korostavat juuri tuota pärjäämistä ja taistelua, katsojallekin helposti syntyy taistelumielikuviin perustuva arviointiasenne: onko ehdokkaalla vastaus heti valmiina, osaako hänen muotoilla vastauksensa sujuvasti, pystyykö hän olemaan hämmentymättä jne. Katsojan huomiota voisi suunnata myös siihen, vastaako puhuja siihen mitä kysytään ja perustelee ko hän väitteensä - toisin sanoen puheen sisältöön.

Voisiko siis joitakin viestintäkikkoja opettelemalla pärjätä toimittajien kysymys-

ten ristitulessa ja jopa peittää asioiden sisältöjä tai puutteellista asiantuntemustaan?

Kysymys- ja vastaustekniikkaa pohdittaessa on kyllä kieltämättä aihetta kritiikkiin toimittajiakin kohtaan. Usein he esittävät sarjan pikakysymyksiä, joihin on vaikea antaa selkeää tai yksiselitteistä vastausta. Pitkiä ja laajoja vastauksia taas ei hyväksytä. Katsojanakin oli vaikea ymmärtää, miten näihin vaikeasti muotoiltuihin kysymyksiin olisi oikeastaan pitänyt vastata.

Poliitikot puhuvat - äänestäjä ärsyyntyy

Mitä sanoisit vaalikeskustelujen luonteesta? Miksi television vaalikeskustelut ärsyttävät useitakin katsojia?

Tutkimuksissa on todettu, että joskin vaaliohjelmat ovat katsotuimpia ohjelmia, ne ovat myös inhotuimpien joukossa. Poliitikkojen esiintymisessä on varmaan vikaa: poliittista liturgiaa inhotaan. Samoin keskustelujen muoto ärsyttää. Puolueita on paljon, ongelmana on se miten keskustelu saadaan mielekkääksi. Itse olen tutkinut Maili Pörhölän kanssa nuorten kiinnostusta presidentinvaalikeskusteluihin. Nuoria erityisesti kiinnostaisi ehdokkaiden välinen keskustelu. Toimittajajohtoinen keskustelutyyppi taas laskee heidän kiinnostuneisuuttaan. Ehdokkaiden vastakkainasettelu lisää mielenkiintoa, samoin keskustelujen kohdistaminen nuorille.

Näissä vaaleissa selvästikin etsittiin uusia muotoja vaalikeskusteluille. Yleisradiossa on yritetty saada aikaan toimivuutta siirtämällä keskustelijat pienempiin ryhmiin pienten pöytien ääreen. Se ei nyt kuitenkaan oikein näyttänyt toimivan. MTV:lla taas oli uutuuksena kaksintaistelut puheenjohtajien välillä. Tästä keskustelum muodosta voidaan olla monta mieltä. Itselläni heräsi

ajatus, siitä että suomalaiseseen puhekuulttuuriin väittely ei oikein istu - ehkä siksi että väittelyperinnettä ei ole. Siitä ehkä johtui, että puheenjohtajat suhtautuivat hyvin eri tavoin tilanteeseen. Kun on puhuttu paljon kampanjoinnin amerikkalaistumisesta, nämä kaksintaistelut voidaan nähdä yhtenä merkinä tästä.

Onko vaalikeskustelu keskustelua?

Olisiko vaalien televisioviestinnässä mielestäsi tilaa spontaanimmalle ja pohdiskelevammalle tyylille?

Nykyisellään ei. Tilanteet vaativat toisaalta nopeaa reagoitua toimittajan kysymyksiin ja toisaalta niissä on kysymys valtataistelusta ehdokkaiden kesken. On tärkeää, kuka saa ryöstetyksi puheenvuoron ja kuka saa pidetyksi sen pisimpään itsellään.

Ihannetoimittaja: konekivääritulittaja vai empaatikko?

Millainen on toimittajan rooli vaalikeskusteluissa?

Toimittajat ovat ehkä haukutuin esiintyjäryhmä vaaliohjelmissa, heihin kohdistuu eniten kritiikkiä. Joka vuosihan tietysti etsitään uusia muotoja ja vaaliohjelmia yritetään kehittää. Tasapainottelu mielenkiintoisen ja syvällisen välillä on kuitenkin vaikeaa. Ollaan ristiriitatilanteessa - ohjelman kiinnostavuus ja asiallisuus eivät aina kulje käsi kädessä. Esimerkiksi puhujan keskeyttäminen on kaksipiippuinen juttu: toisaalta se estää poliitikkoa uppoutumasta oman liturgiansa tuottamiseen, mutta toisaalta se taas estää asioihin pureutumisen ja ehdokkaiden todellisten näkemysten kunnollisen käsittelyn.

Ihastuitko ehdokkaaseesi?

Entä yleisö? Olet itse tutkinut ns. parasosi-aalista suhdetta eli katsojan suhdetta televisioesiintyjään. Muodostuiko näissä vaaleissa suhteita? Rakastuttiinko johonkin poliitikkoon?

Presidentinvaaleissa tämä ilmiö oli selvästi havaittavissa. Rakastuttiin niin Rehniin kuin Ahtisaareenkin. Eduskuntavaaleissa on ehkä eri tilanne kun ollaan ensisijaisesti puolueen edustajia.

Mihin katsojan pitäisi kiinnittää huomiota?

Katsoja voisi esimerkiksi yrittää tarkkailla, vastaako puhuja todella hänelle esitettyihin kysymyksiin ja ovatko hänen väitteensä konkreettisia ja perusteltuja. Tämä ei ole katsojalle välttämättä helppoa nykyisten vaalikeskustelujen luonteen vuoksi.

Uusi uljas vaalikeskustelu

Millainen olisi sinun mielestäsi uusi erilainen vaalikeskustelu?

Mielestäni ajatus kahdesta puolueesta väittelemässä on hyvä. Käytännössä sitä ehkä on vaikea järjestää siten, että kaikki pääsisivät mukaan. Nykyistä linjaa toivoisin vähän vähemmän toimittajajohtoiseksi. Samoin toivoisin, että ohjelmissa olisi kerrallaan hieman vähemmän keskustelijoita. Olisi myös syytä miettiä ohjelman pituutta: kahden, kolmen tunnin pituiset lähetykset eivät ole kovin katsojaystävällisiä. Yhteen teemaan keskittyminen olisi tietysti hyvä. Lopullista viisasten kiveä, jonka mukaan ideaalinen vaalikeskustelu syntyisi ei varmaan kuitenkaan löydy.

Ja taas meitä tyttöjä sorrettiin...

Vaikuttko vaalikeskustelujen luonne sitten paljon puhuttuun naisten ja nuorten

tappioon vaaleissa? Kohdeltiinko nais- ja miesehdokkaista samalla tavalla?

Keskustelut olivat kieltämättä hyvin miesvaltaisia. Naiset eivät tuntuneet pääsevän samalla tavalla esille. Jonkin verran on kirjoitettu siitä, että naiset joutuvat olemaan jossakin määrin sekä maskuliinisessa että feminiinisessä roolissa näissä tilanteissa. Uskon, että sillä voi olla vaikutusta myös vaalien lopputulokseen, mutta tutkimuksia ei asiasta kai ole tehty. Nuoret eivät myöskään pääse esille vaalikeskusteluissa. Se saattaa vaikuttaa siihen että nuoret ovat vähemmän kiinnostuneita politiikasta ja katsovat vähemmän vaaliohjelmia. Jos ohjelmien muoto olisi kiinnostavampi, myös nuorison yleinen kiinnostus politiikkaan voisi lisääntyä.

Kriittisyyttä ja itsekriittisyyttä

Yksi huomionarvoinen asia on näissä vaaleissa esiin tullut tiedotusvälineiden itsekriittisyys. On useitakin ohjelmia, joissa politiikasta tiedottamista tarkastellaan kriittisesti. Mielestäni kritiikki on kuitenkin paljolti näennäistä. Asioita pohtivat ja käsittelevät toimittajat ja poliitikot, jotka kummatkaan eivät näe omassa toiminnassaan juurikaan puutteita. Kritiikin kohteiksi poimitut asiat ovat usein irrallisia, eivätkä välttämättä kovin merkityksellisiä. Saataan tehdä laajoja yleistyksiä - vaikkapa vain yhden eleen perusteella. Esimerkiksi tieteen ja tutkimuksen näkökulma on sen sijaan unohdettu täysin.

Miksi sitten tutkimus ei pääse tiedotusvälineissä esille? Olethan tutkijana itekin esiintynyt esimerkiksi televisiossa - eivätkö tutkijat osaa osallistua julkiseen keskusteluun?

Vikaa on tietysti tutkijoissakin. Tutkija ei välttämättä osaa toimittajien ja katsojien

kieltä eikä tee asiaansa ymmärrettäväksi. Voi olla ristiriitaa myös siinä, mitä pidetään mielenkiintoisena. Tutkimus antaa

harvoin sen tyyppisiä yleispäteviä vastauksia, joita toimittajat näyttävät kaipaavan.

**INTET NYTT PÅ FORSKARFRONTEN?
- NORDENS SPRÅK SOM ANDRASPRÅK**
nordisk forskarkonferens i Jyväskylä 24 - 25 mars 1995

Olli-Pekka Salo

Den nordiska forskarkonferens Nordens språk som andraspråk som organiserades av Jyväskylä universitet i slutet av mars var den tredje i sitt slag. Meningen med konferensen var att presentera den senaste forskningen kring inläring av och undervisning i Nordens språk som andra språk samt forskningen kring testning av språkbehärskning. Konferensen hade samlat in ett hundratal deltagare från olika delar av Norden (inklusive Baltikum och Polen). Konferensens enda plenarföredrag hölls av docent Irene Kristiansen från Helsingfors universitet. Hon talade om formell och informell språkinläring och betonade den informella inläringens överlägsenhet gentemot den formella. Därför ansåg hon att man borde öka den informella inläringens andel i undervisningen. Som ett exempel på en mer informell typ av inläring i klassrummet presenterade hon elaboreringsmetoden som visat sig vara effektiv vid utläring av vokabulär. Elaboreringen går ut på att eleverna får en ordlista på modersmål som de sedan bör använda på målspråket i sådana kontexter

som är meningsfulla för eleverna själva. Att eleverna får välja kontexten själva gör inläringen både roligare och intressantare. Dessutom hjälper kontexten eleven att lättare komma ihåg de nya ordens betydelse. Enligt Kristiansen kan grammatiken läras ut på samma sätt. Även diskursstrategier kan utvecklas med hjälp av modifierad elaborering. Kristiansens föredrag fungerade som en tankeväckande inledning till konferensens tema.

Utöver Kristiansens föredrag stod det 35 presentationer i programmet under de två dagar som konferensen pågick. Åhörarna fick bl.a. höra om språkbad, svenskans species samt olika sätt att mäta språkfärdigheter. Också finskan som andraspråk hade glädjande nog trängt in i programmet. Det är emellertid svårt att säga något bestämt om presentationernas nivå som helhet, då det inte var möjligt att höra dem alla. Utgående ifrån de fjorton presentationer som jag hörde har jag den uppfattning att nordistiken fortfarande trampar på strukturalistiska banor. Visserligen kunde

man också hitta presentationer där en funktionalistisk utgångspunkt föreföll naturligt. Detta gäller t.ex. språkbadsinläggen. Jag följde inte med språkbadsdiskussionen från början, men de två presentationer som jag hörde (Pirkko Nuolijärvi och Bodil Haagensen) svarade trots att de var intressanta knappast på en av de viktigaste frågorna inom vetenskapen, nämligen "Varför?". Vi fick veta vad som hade hänt, men inte vad det berodde på.

Vi fick också höra ett par presentationer med en klar funktionalistisk utgångspunkt. Både Pirkko Muikku-Werner och Minna Suni hade tanken om betydelseförhandling (eng. *negotiation of meaning*) som referensram. Muikku-Werner utgick ifrån Grices samtalsmaximer och redogjorde för huruvida andraspråksinlärare kan förstå sådana uttryck som bryter mot dessa maximer. Enligt Muikku-Werner har de infödda talarna en mer eller mindre enhetlig tolkning av sådana tvetydiga meningar, medan en andraspråksinlärare kan missa ironin i ett uttryck genom att tolka det bokstavligt, eftersom de inte känner till de kulturspecifika konnotationerna. Suni å sin sidan frågade i sin presentation vem som bär ansvaret för att lösa de problem som förekommer i ett samtal mellan en infödd talare och en andraspråkstalare. Hon menar att det varierar enligt situationen och färdighetsnivån hos andraspråkstalaren.

Maija Grönholm talade om nästan infödd finska. Hon hade undersökt huruvida en ny läroplan för tvåspråkiga elever hjälper dem att förbättra deras färdigheter i finska. Hittills tycks resultaten se lovande ut. Grönholm poängterade emellertid att det inte är lätt att dra en linje mellan infödd och nästan infödd finska. Å andra sidan kan man fråga sig huruvida en sådan linjedragning ens är önskvärd.

Irma Sorvali berättade om hur man borde

undervisa i översättning. Det föreföll emellertid oklart vad som var nytt inom området, eller fanns det inget? Gunila Colliander å sin sida redogjorde för hur man kan förbättra reliabiliteten vid mätning av muntliga färdigheter. Hon talade om profilanalyskort (PA-kort) där testtagarras färdigheter delats i mindre kategorier. Som Colliander nämnde består de muntliga färdigheterna av såväl funktionella som formella drag. Jag har emellertid svårt att tro att de formella dragen, som Collianders presentation koncentrerar sig på, skulle vara lika relevanta som de funktionella. Det viktigaste är väl att budskapet kommer fram? Eller är det bekvämligare att jobba med kvantitativa data?

Elisabeth Ellingsen och Tone Greve Gedde redogjorde för skillnader mellan andraspråksläsares och modersmåsläsares förståelse av skönlitterär text. De menade att olika kulturbakgrund kan lägga hinder för förståelsen, men de poängterade också att det finns skillnader mellan olika modersmåsläsare. Därför är det egentligen svårt att säga huruvida skillnaderna beror på kulturella eller individuella olikheter. *De nihilo nihil?*

Konferensen var alltså något av en besvikelse. Dessutom tycks jag ha det lättare att kritisera än att prisa (ett allmänmänskligt fenomen, men jag ber om ursäkt!). Jag menar inte att presentationerna i sig var misslyckade. Tvärtom var de flesta inlägg som jag hörde tämligen intressanta. Jag vill alltså inte så mycket kritisera det som gjordes, utan snarare kritiserar jag det att så många intressanta forskningsområden lyste med sin frånvaro. Nordistiken tycks för det mesta bygga antingen på kontrastiv analys, på felanalys eller på både och. Det är inget fel med dem i sig, men som sådana är de kanske inte tillräckliga. Jag förväntade mig att få höra om såväl psykolingvistiska som sociolingvistiska undersökningar med funktionalistisk

utgångspunkt, eller är det så att det inte förekommer sådana inom nordistiken? Om denna konferens gav en rätt bild av vad som pågår vid institutionerna för nordiska språk, tycks ganska lite ha förändrats under de senaste decennierna. Nordisterna tycks för det mesta nöja sig med detaljer (t.ex. genusmarkering eller prepositioner) i stället för att titta på språket som en helhet, som ett kommunikationsmedel. Visserligen kan det vara intressant att få veta hur inlärarens modersmål påverkar användningen av prepositioner eller hurdana fel inläraren gör och varför. Jag tror emellertid att dessa detaljer oftast är av ringa betydelse i verklig kommunikation. Visst behöver vi grammatik, men språk är också mycket annat. Därför efterlyser jag flera presentationer om andraspråkskommunikation, t.ex. om vad som krävs för att kommunikationen skall lyckas eller huruvida förståelse-svårigheterna enbart beror på språkliga faktorer. Redan i årets konferens fick vi

höra lite om frågor av denna typ, men förhoppningsvis blir det flera sådana presentationer i nästa konferens som ordnas om två år i Köpenhamn.

Även om jag var lite besviken på programmet, var konferensen lyckad i många andra avseenden. Tidtabellen höll bra och anordningarna också i övrigt var mycket lyckade. Dessutom är det alltid uppfriskande att få höra talad norska och danska. Man skall inte heller glömma den sociala sidan. Höjdpunkten för det sociala umgänget var en ypperlig utflykt till Savutuvan Apaja med en gemensam måltid i trivsam miljö. Som en nybörjare uppskattade jag speciellt den sociala sidan av konferensen med alla nya personliga kontakter runtom i Norden. Därför tänker jag om två år styra söderut mot Köpenhamn - med en egen presentation i bagaget.

Danny Steinberg:

AN INTRODUCTION TO PSYCHOLINGUISTICS

Longman. Lontoo, 1993.

Danny D. Steinbergin johdatus psykolingvistiikkaan käsittelee laajasti nykypsykologingvistiikan tutkimuskenttää. Mukana on asiaa aina lasten kielenomaksumisesta viittomakieleen ja eläinten kommunikointiin. Kielen ja psyyken suhteita pohditaan niin ajattelun ja aivotointojen kuin toisen kielen oppimisenkin kannalta. Teos erottuu edukseen monesta muusta siinä, että sen lähestymistapa on melko maanläheinen ja mutkaton. Siksi se tuntuisi soveltuvankin hyvin kaikille hiukankin kielitieteeseen perehtyneille - miksi ei myös kiinnostuneille maallikoille - johdatukseksi psykologingvistiikan tutkimukseen.

Chomskylaisen psykologingvistiikan pakolliset kuviot käydään toki tässäkin teoksessa läpi, mutta syntaksin hienouksiin perehtymätön lukija selviää jokseenkin vähäisillä lausekaavioilla. Steinberg esittelee chomskylaisen psykologingvistiikan perusoletuksia hyvinkin kriittisesti ja julistaa Chomskyn kieliopillisen teoretisoinnin olevan pahasti psykologisesti poskellaan (s.129). Esimerkiksi lauseiden ymmärtämisen Steinberg väittää perustuvan enemmän semanttis-pohjaisiin kuin syntaktisiin strategioihin.

Yleisesti ottaen teoksen painotukset ovat kiinnostavia ja lukijaystävällisiä. Lukijalle esimerkiksi esitellään monenlaisia yrityksiä opettaa apinalle ihmiskieltä. Jos haluat tietää kuinka Vickiltä sujui englannin ääntäminen, montako viittomaa Washoe oppi, millaisia loogisia ja kielellisiä operaatiota Sarah suoritti ja kuinka

kääpiösimpanssi Kanzin kyvyt hämmästyttivät tutkijoita, niin teoksesta löytyvät nämäkin tarinat.

Human interestia ja tosielämän tragiikkaa löytyy myös "susilasten" tarinoista. Nämä ovat tapauksia, joissa lapsi - syysä tai toisesta - on joutunut kasvamaan eristyksissä siten, että hän ei ole saanut tavanomaista kielellistä virikettä, jonka pohjalta oman puhekielen synty olisi tapahtunut. Näiden lasten kohtalo on tarjonnut surullisen mutta uniikin tavan päästä tarkastelemaan lapsen kielen omaksumisen tiettyjä piirteitä. Steinberg kertoo lyhyesti tunnetuimmat tapaukset. Näitä ovat ranskalainen Aveyronin "villilapsi" Victor, joka löytyi vuonna 1800 ja amerikkalainen Genie, joka löydettiin 13-vuotiaana, 1970-luvun lopulla. Victorin elämän varhaisvaiheista ei saatu koskaan tarkkaa tietoa, hän ei useista hyvästä tarkotavista opetusyrityksistä huolimatta oppinut koskaan puhumaan.

Genien vaiheet tunnetaan: tyttö oli elänyt 12 vuotta vankina omassa kodissaan epäinhimillisissä olosuhteissa paikoilleen sidottuna. Hänen isänsä pahoinpiteli häntä säännöllisesti, ja murisi niin tehdessään. Häntä ruokittiin, mutta hänelle ei annettu leikkikaluja, ei katseltavaa, ei kuunneltavaa, ei tekemistä. Kun Genien äiti lopulta karkasi lapsi mukanaan, ja tapaus tili julki, Genie ei luonnollisestikaan osannut puhua. Vaikka Genie sai myöhemmin huolehtivan kasvatusäidin, ja vaikka hin

alkoi puhua, hänen kielenkäyttöään voidaan luonnehtia puutteelliseksi.

Oliko Victorin puhumattomuuden ja Genien kielen puutteiden syynä se, että he olivat ylittäneet maagisen ikärajan (n. 11-13 v.)? Tavallisestihan oletetaan, että kielenomaksumisen ns. kriittinen periodi päättyy tällöin, kun vasen ja oikea aivopuolisko ovat erikoistuneet omiin tehtäviinsä - ja ihmisaivojen luontainen kyky omaksua kieltä hiipuu tai lakkaa. Steinberg kuitenkin kiinnittää myös huomiota emotionaalisten ja sosiaalisten tekijöiden osuuteen. Varsinkin Genien tapauksessa tuntuu selvältä, että kyseessä ei ole ollut pelkkä kielellisen inputin puute, vaan suorastaan aktiivinen ja väkivaltainen kielen tukahduttaminen. Lisäksi hän eli ympäristössä, joka ei ollut ainoastaan kielellisesti köyhä, vaan myöskin monella muulla tapaa vääristynyt. Steinberg tuokin tapauksille kontrastiksi Helen Kellerin myönteisen esimerkin. Parivuotiaana sokeutunut ja kuuroutunut Helen sai tilaisuuden oppia kieltä vasta 7-vuotiaana. Hänen oppimistuloksensa olivat kuitenkin tunnetusti mainiot - oliko se hänen nuoremman ikänsä vai hänen ympäristönsä tuen ja rakkauden ansiota?

Mitä alueita teoksesta puuttuu? Kirja ei käsittele juuri ollenkaan psykolingvistiikan kokeellista puolta: esimerkiksi erilaisia puheen havaitsemisen kokeita. Myöskään puheen tuottamisen ilmiöitä, esimerkiksi puheen lipsahduksia ja niiden asemaa psykolingvistisessä teoretisoinnissa ei käsitellä. Nämä alueet, joilta löytyisi myös paljon yleisesti kiinnostavaa sanottavaa, olisivat toki sopineet mukaan. Olisi ollut hauska lukea myös uudempaa tietoa esimerkiksi kielen ja tietoisuuden suhteista tai ihmiskielen alkuperästä.

Myös kielen ja mielen kontekstiin puututaan niukasti. Missä on kieli vuorovaikutuksellisenä ilmiönä: esimerkiksi keskusteluna? Miten sosiaaliset käytänteet ovat yhteydessä psyykeen? Vaikka teoksessa onkin luku, jossa käsitellään kielen, ajattelun ja kulttuurin suhteita, olisi tuoreempaa käsittelyä sosiaalisen ja psyykkisen suhteista kaivannut mukaan teokseen. Ihmisen mieltä tarkastellaan tavanomaisen kapeasti pelkästään kognition ja/tai ihmisaivojen toiminnan kannalta, eikä ihmisen ympäristöä - sosiaalista tai fyysistä - eräänä psyykkisen toiminnan tärkeänä osana - käsitellä oikeastaan ollenkaan.

Ansiokasta sen sijaan mielestäni on, että teoksessa tuodaan esiin usein psykolingvistiikan perusopuksista unohdettu toinen ja/tai vieraan kielen näkökulma. Steinberg vertailee esimerkiksi aikuisia ja lapsia kielen oppijoina, kertoo joidenkin opetusmenetelmien psykologisia perustoja ja miettii kaksikielisyyttä.

Mukavaa on myös se, että lukijaa haastetaan mukaan - tosin melko tavanomaisilla keinoilla, kuten luvunloppuisilla keskusteltavaksi tarkoitetuilla kysymyksillä ja aiheesta enemmän - bibliografioilla. Lukija voi myös kolmen helpon kysymyksen avulla testata, onko mentalisti vai behavioristi. (Minä luokituin oitis mentalistiksi). Kaiken kaikkiaan kirja on varsin luettava ja sopii myös psykolingvistiikkaan johdattelevaksi kurssikirjaksi.

Hannele Dufva
Korkeakoulujen kielikeskus

Jean-Marie Klinkenberg:

DES LANGUES ROMANES

Editions Duculot, Gembloux, 1994

Dans les Universités finlandaises, on cherche depuis longtemps pour la maîtrise de philologie romane un manuel qui présente, sous forme succincte et claire, l'histoire interne et externe des langues romanes. Les ouvrages disponibles pour le moment sont ou bien d'une conception peu appropriée ou écrits dans d'autres langues que le français: allemand, anglais, italien ou espagnol. Aussi l'ouvrage "Des langues romanes" publié récemment par Jean-Marie Klinkenberg, expert belge de littérature et de rhétorique, suscite-il des attentes optimistes chez l'universitaire finlandais: voici enfin un ouvrage conçu pour les étudiants et écrit en français.

Ce livre est effectivement un paquet d'information non négligeable: il comporte une introduction linguistique (102 p.), une brève histoire du latin et la préhistoire des langues romanes (50 p.), la présentation individuelle des langues romanes (155 p.) ainsi qu'une bibliographie de 20 pages. En outre, nous y trouvons 3 schémas, un tableau synoptique de l'expansion romaine, 11 cartes et 28 extraits de textes, un index des notions, un index des langues (nombre total: 534) et des groupes de langues mentionnés par l'auteur. Le style est fluide, les signes typographiques sont suffisamment grands et la mise en page est claire et aérée.

Toutefois l'optimisme s'avère malheureusement prématuré: qui dit écriture facile dit aussi prolixité. L'introduction et son approche sociolinguistique pourrait être abrégée d'un bon tiers sans que son contenu en soit affecté. Quelques notions sont carrément inutiles: telle la liste des langues et groupes de langues du monde. Quelle importance peuvent avoir p.ex. le bourouchaski ou le tchouvache pour l'évolution des langues romanes? Il existe

un choix suffisant de livres nommés "Les langues du monde" - l'auteur lui-même en donne 5 dans sa bibliographie!

L'auteur se tait sur ses propres références. Rien ne permet de savoir si la bibliographie est conçue pour des étudiants ou des chercheurs avancés: tel chapitre (p. 2.9.) contient seulement des ouvrages élémentaires, tel autre (3.2.) de vastes monographies détaillées. Les dictionnaires et revues ont été choisis pour des professionnels. Si toute bibliographie est utile, elle devrait se baser sur les ouvrages que l'on *doit trouver* dans une bibliothèque, et non sur ceux que l'on y *trouve*. Personnellement, j'aurais aimé y voir figurer les noms de B. Comrie et E. Benveniste (linguistique générale), A. Valdman (créoles), S. Romaine (changement linguistique), Ernout-Thomas, L. R. Palmer, Leumann-Hofmann-Szantyr (latin), H. Bonnard (français moderne), M. K. Pope (histoire du français). Les lexiques linguistiques manquent également; un *must* dans le genre est Dubois & alii: Dictionnaire de linguistique, et parmi les plus anciens ceux de Marouzeau, Martinet et Mounin. Ducrot-Todorov, si intéressant soit-il, est une collection d'essais linguistiques.

On a l'impression que l'auteur s'est beaucoup plus évertué à donner une présentation générale de sociolinguistique qu'à décrire l'évolution et la particularité philologique des langues romanes. Ainsi les variantes sociolinguistiques sont-elles indexées, schématisées et numérotées, même dans les cas où cela paraît inutile (p. 68). Le sommet de la technicité est atteint dans le discours sur les dialectes, représentés par D₁, D₂ et D₃. Ces sigles couvrent le texte d'un bout à l'autre, sans être "conceptualisés" même plus tard. Malgré tout, les différentes variétés de

dialectes (dialecte, parler, patois, sociolecte, idiolecte, etc.) restent un peu vagues. Le terme général de *variété*, précisé par l'adjectif adéquat (variété trans-océanique, européenne, régionale, continentale, insulaire, etc.) aurait été préférable. - Dans le contexte des langues véhiculaires, il aurait été utile d'évoquer le concept de *sabir* et de le confronter avec *pidgin*. Les créoles, dont la génèse est présentée correctement, auraient mérité plus d'attention: dans la recherche sur l'évolution linguistique, les créoles présentent un cas de "laboratoire". Dans l'évolution des créoles romans se retrouvent les mêmes tendances que dans l'histoire du latin romanisé. J. Faine les a nommés, et avec raison, "langues néoromanes". Quelques sociolinguistes se sont même demandé si les langues romanes ne représentaient pas un latin créolisé. Quoiqu'il en soit, on ne peut pas parler en même temps des créoles français et du français du Québec et les placer ensemble sous la catégorie dialecte₁. Ils sont complètement différents du point de vue typologique et génétique.

Les latinistes se disputent depuis toujours sur les concepts de *latin vulgaire* (LV), de *proto-roman* et de *roman commun*. Ce dernier me semble assez diffus quant à son extension et intension, mais la différence entre LV et le proto-roman est indiscutable: LV est, une forme de langue effective, basée sur des témoignages directs, le proto-roman est une reconstruction virtuelle, reposant sur des témoins hypothétiques et indirects. LV est comme le dit l'auteur lui-même, un concept sociologique et stylistique. Si nous y appliquons la définition connue de Meillet "l'ensemble de toutes les particularités et des tendances plus ou moins vivantes, propres à la langue populaire et familière qui se soustraient à la norme classique et, en général, littéraire", nous n'aurons pas de difficultés à d'esquisser le développement du latin dans le temps.

Présentons encore quelques remarques pédagogiques de principe: 1) Dans l'usage de signes et de sigles, chaque signe (signifiant) doit incontestablement avoir un *même référent*. En plus, l'ensemble des signes doit composer un tout homogène. JMK utilise la transcription phonétique de API mais observe: "Les signes qui précèdent sont *le plus souvent* (c'est nous qui soulignons) ceux de l'Association Phonétique Internationale". Quelques signes ne le sont pas et, dans ce cas, d'où viennent-ils? En plus, si l'on adopte le signe /ç/ utilisé par Lausberg ou Pope pour la laryngale allemande dans *ich*, il faudrait prendre aussi /x/ pour la laryngale dans *ach*. 2) Plus grave encore: les barres obliques désignent pour JMK aussi bien le graphème que le phonème, ce qui conduit à des enchevêtrements interminables dans la partie de phonétique historique. Pourquoi ne pas mettre /.../ pour le phonème, les crochets [...] pour les allophones et la prononciation individuelle et <...> pour la forme graphémique? 3) Les cartes devraient porter des textes superposés ou une légende et une date, ou une époque au moins approximative. 4) Pour la plupart des langues romanes individuelles, l'auteur donne un extrait de texte, soit un premier texte soit un spécimen plus tardif, voire moderne. Les premiers textes, à notre avis, ne sont pertinents que par rapport au latin ou aux textes subséquents *de la langue en question*. Mais si l'on présente des textes anciens de langues différentes, d'époques différentes et de contenu différent, on rend intrinsèquement plus difficile la comparaison interne. De tels extraits ont, tout au plus, un intérêt historico-culturel. Et si le texte est difficilement compréhensible, comme c'est sans doute le cas pour les étudiants, il faudrait les faire suivre d'une version standard, en franchis, ou (pour le latin vulgaire ou tardif) en latin classique. L'auteur ne l'a pas fait systématiquement.

Remarques et corrections prises au hasard
- p. 47. déterminant pro déterminatif.

- p. 95. Le groupe celtique est en général réparti en celtique continental et en celtique insulaire et ce dernier en gaélique, bretonique et manx.
- p. 96. Le sabin et le volsque sont tous les deux des dialectes sabelliques à pied d'égalité. Le volsque n'est donc pas un sous-dialecte de sabin.
- p. 100. La typologie classique (A.W. Schleicher) date déjà de 150 ans. Elle a été complétée par une gradation d'analyticité: langues analytiques, synthétiques et polysynthétiques (Sapir); parmi les théories plus récentes il faut mentionner p.ex. celle de B. Pottier, A. L. Kroeber etc.
- p. 107. La "fibule de Praeneste" est un faux fameux (voir M. Guarducci), avoué par son auteur lui-même.
- p. 111. Le latin classique, au lieu de 9 unités phonémiques, en comportait 10, car A long et A bref étaient des phonèmes distincts. (Prosodie!)
- p. 138. A.C.N. (= av. J.-C.) et P.C.N. (apr. J.-C.) sont assez rares. Mais si on les utilise, il faut les écrire systématiquement avec ou sans points (p. 138: ACN).
- p. 153. La graphie ch- en it. et roumain (devant e,i) correspond au phonème /tʃ/ et non /ts/.
- p. 157. La répartition des langues romanes prête à d'éternels différends. En général, on compte 9 langues auxquelles Monteverdi ajoute le galicien, le franco-provençal et le dalmate (+). Ce dernier, proche des dialectes balkano-romans, offre tout au plus un intérêt de "curiosité".
- p. 158. Pour la diphtongaison romane fr. *cuir*, it. *cuoio*, esp. *cuero*, ne sont pas équivalents, car le /i/ en fr. est apparu sous l'influence d'un yod.
- p. 162. Roum. Phon. 4: "Le roumain maintient les consonnes sourdes intervocaliques. Exemple *casa* > *cas * où le signe s est prononcé /s/ et non /z/ **comme il**

le serait en français." (Nous soulignons.) Exemple mal choisi, car lt. *casa* > *chez* en fr. *Case*, comme *rose*, d'ailleurs, est un emprunt tardif au latin. Les ex. sont rares en fr. car, à cause de la chute des voyelles finales autres que /a/, la consonne devenue finale s'amuit (*risum* > *ris*). Exemples non-hypothétiques et non-irr els: *causa* > *chose*, **esposa* > * pouse*.

- p. 163. Le roumain   et à suivent une nouvelle règle: on écrit à à l'initiale du mot et dans les composés, à à l'intérieur du mot (décret de 1994).
- p. 186. Sur la carte de Sardaigne, le sassarien et le gallurien ont été intervertis.
- p. 194. Le nombre des locuteurs du romanche était de 51128, selon le recensement officiel suisse de 1986 (Kr tzel). Le "dolomitique" au lieu de *ladin* est assez bizarre, d'autant plus que "dolomitique" et "dalmate" risquent de se confondre.
- p. 200. Pour l'espagnol contemporain, une remarque incompréhensible: "Pour exprimer le plus-que-parfait, l'espagnol a conservé la forme latine de ce temps."
- p. 200 et passim: l'expression récurrente: Chute de l'opposition entre /x/ et /y/ (en l'occurrence /b/ et /v/). Chute - avec quel résultat?
- p. 216. "Les premiers textes portugais", les testaments d'Elvira Sanchiz et du roi Alphonse II, sont des faux post-fabriqués. - Maintenant on soutient l'hypothèse suivant laquelle le premier texte est une page de parchemin, appelée "Not cia de Torto".

L'histoire du français, tant externe qu'interne, inutilement longue, se trouve dans presque tous les manuels. Nous recommandons p.ex. celui de Marchello-Nizia & Picoche.

Ulla Jokinen

Börje Vähämäki:

MASTERING FINNISH

Hippocrene Books. New York.

Jokaiselle jotakin

Mastering Finnish on kiintoisa oppikirja - ainakin esittelijän ja arvioijan kannalta. Siinä on paljon hyväksi koettua, jotakin uuttakin, mutta toisaalta myös vanhahtavuutta ja kummia kuoppakohtia.

Toronton yliopiston suomen kielen apulaisprofessori Börje Vähämäki ei ole tehnyt oppikirjaansa vain yhdelle oppijaryhmälle tai tietyn tyyppiseen oppimisympäristöön. Jokaiselle jotakin - tavoite näkyy monin tavoin. Takakannessa luvataan kirjan (ja ilmeisesti koko Hippocrene Master Series - sarjan) soveltuvan sekä ryhmäopetukseen että itseopiskeluun. Samoin luvataan sekä yksityiskohtaista kieliopin esittämistä että käytännöllisiä harjoituksia, joista sitten muodostuu funktionaalinen lähestymistapa - mitä tässä funktionaalisuudella tarkoitetaan jää lukijan arvailtavaksi. Myös johdanto lupaa paljon: arkisuomen käyttötaitoa, sosiaalisen vuorovaikutuksen kieltä, lujan kieliopillisen perustan. Kohderyhmänä mainitaan opiskelijat ja liikemiehet, ja kirjan sisällöstä voi päätellä, että monet heistä ovat syntyjään amerikansuomalaisia.

Erityisen ansiokas on runsaan sivun mittainen ohje kirjan käyttäjälle. Siinä lähdetään siitä, että kielenoppijoita on (ainakin) kahdenlaisia ja annetaan ohjeita erilaisille oppijoille ja eri tarkoituksiin. Oppijan oma panos korostuu ja jos ohjeita noudattaa huolellisesti, kirjasta ja nauhoista tulee itseopiskelijallekin vain oppimisen tausta, josta lähdetään kehittämään omaa kielenkäyttöä. Harjoituksia kehoitetaan lähestymään ongelmanratkaisutehtävinä, joihin voi etsiä ratkaisuja monelta taholta ja monella tavalla. Itseopiskelija tosin törmää neuvoja noudattaessaan siihen, että harjoitusten avaimessa on annettu vain yksi mahdollinen ratkaisu. Luokkaopetuksessa opettaja voi

tietysti hyväksyä moniakin vaihtoehtoja. Kielitaitoa ei luvata ilmaiseksi ja helpolla, mutta jos huolellisesti ja ajatuksella toimii ohjeiden mukaan, osaa materiaalin läpikäytyään varmasti sen osan suomen kieltä, joka alkeiskirjaan mahtuu.

Kukin luku koostuu dialogeista ja lyhyestä tekstistä, niiden kommentoinnista, sanastosta, opittavista rakenteista ja kieliopillisista selityksistä sekä harjoitustehtävistä. Englanniksi selittävää aineistoa on suomenkieliseen tekstimäärään nähden huomattavan runsaasti.

Dialogit eivät - oppikirjojen yleiseen tapaan - ole luontevia. Voi olla, ettei se ole edes mahdollista, jos luontevuudella tarkoittaa sitä, että keskustelut muistuttaisivat oikeita keskusteluja. Oppikirjadialogihan on oma tekstilajinsa, joka ehkä on lähintä sukua näytelmäkirjoitukselle. Puheenomaisuutta ei kirjoitettuna voi esittää, sillä puheella on oma kielioppinsa ja konventionsa. Tieteellisen tutkimuksen tarpeisiin laaditut transkriptiot eivät näytä sen enempää puheelta kuin oppikirjadialogitkaan, puhe kun kerta kaikkiaan on akustinen ilmiö, ei visuaalinen.

Kirjaan liittyvissä äänitteissä ei tätä puheen ja kirjoituksen välistä eroa ole ollenkaan otettu huomioon: nauhoilla on puhdasta lukupuhuntaa. Nykysuomalaisen korvissa ne kuulostavat eksoottisilta, on kuin kuuntelisi nuorisoseuran näytelmäharjoituksia menneiltä vuosikymmeniltä. Vaikutelmaa lisää se, että amerikansuomen vanhahtava ääntämys ja englannin vaikutus kuuluu joidenkin lukijoiden puheessa. Alun ääntämisohjeet tulevat kuin kellarista, niin hitaasti ja matalalla äänellä, että on vaikea kuvitella matkivansa niitä oppiakseen. Myös keskustelut ovat aluksi kovin kankeita ja hitaita, mutta loppua kohden esiintyjät selvästi

sopeutuvat rooleihinsa paremmin. Äänitteiden harrastelijamaisuus ei kuitenkaan ehkä ole ollut kirjan tekijän vältettävissä - kustantaja ei kenties ole ollut halukas maksamaan ammatti-ihmisille tasokkaista äänitteistä.

Suomessa asuvan lukijan näkökulmasta heikointa kirjassa on dialogien ja tekstien sisältö. Niissä tekijän pitkä ulkomailla asuminen näkyy. Henkilöiden kuvaukset ja iät eivät sovi yhteen heidän puhetyylinsä ja äänensä kanssa, eivätkä aina puuhatkaan. Kuka 18-vuotias kutsuu syntymäpäivilleen professori-äitinsä kirjan kustantajan? Junalippuja on voinut ostaa luottokortilla jo vuosikautia ja lentokentältä tuleva bussi pysähtyy hotelli Inter Continentalin luona, joten ei ole järkeä ajaa bussilla rautatieasemalle ja takaisin taksilla. Pikkuasioita, tietysti, eivätkä liity kielenoppimiseen sinänsä, mutta samalla vaivalla voisivat asiatiedot pitää paikkansakin.

Se, mitä Suomesta on valittu esiteltäväksi ei paljon poikkea matkailumainonnan Suomikuvasta: Helsinki, Savonlinna, Lappi, sauna ja Kalevala. Pohjanmaa saa toki tavallista enemmän huomiota osakseen, ja syystä: sinnehän iso osa amerikansuomalaisista juurtensa etsintämatkoilla suuntaa. Nykypäivän Suomea näkyy vähän, kuvatkin ovat selvästi jo monen vuoden takaisia. Isontalon Antti ja Rannanjärvi, rinnallaan kuva hauiksensa kovuutta puukolla koettelevasta miehestä edustavat suomalaisuutta (s. 124 - 125). Lukijaan toki tekee vaikutuksen se, että 1800-luvun alun Kauhavalla ja Härmässä tehtiin murhia väkilukuun nähden melkein 20 kertaa niin paljon kuin nykypäivän Torontossa (s. 128)!

Mieleen hiipii välistä epäily: ehkäpä kirjan keskustelut ovatkin parodiaa? Miksi muuten 90-luvun Suomi näyttäisi 20 - 30 vuoden takaiselta? Jospa luonteva dialogin luominen alkeisopetukseen on niin mahdoton tehtävä, että tuloksen on pakko olla keskustelun parodiaa: kun kerran kieltä on yksinkertaisesti ja puhetta hidastettava, jotta oppija ollenkaan pääsisi jyvälle asioista, tehdään se

sitten oikein kunnolla? Mene ja tiedä. Mutta jos näin on, huomaavatko Suomesta tuskin mitään tietävät oppijat ilman opettajan apua tämän virityksen?

Toki kirjassa on ihan mukaviakin jaksoja ja selvää huumoria: Kun Marjut ei halua puhua ihailijalleen Laurille puhelimesta, vaan kuhertelee mieluummin Arvidin kanssa, hän sanoo Laurille: *Minä luen nyt Kalevalaa*. Siinäpä oiva uusi eufemismi käyttöömme!

Tekstien kommentoinnit ovat enimmäkseen hyviä ja perusteellisia. Ongelmallisimpia ovat ilmausten sävyerojen määrittelyt, meillä jokaisella kun on oma skaalamme: Onko *ole hyvä* tai *olkaa hyvä* todella "a very commanding, insistent, but not very polite 'please'" ? Tai miksi *Ei se mitään* on vähemmän elegantti vastaus kiitokseen kuin *Ei kestä?* (S. 12.) Varsinaisia asiavirheitä on vähän, lipsahdus lienee ilmansuunnan nimi *kaakkoinen* pro *kaakko* (s. 56).

Kieliopin opetuksessa ilahduttaa positiivinen ote, hankalina pidetyt asiat otetaan esiin myönteisestä näkökulmasta: suomen tekee mielenkiintoiseksi se, että kieltoverbikin taipuu (s. 58), suomen nominitaivutus on hyvin säännöllistä (s. 73). Myös hankalasti opettavien liitepartikkelien määritelmä, jonka mukaan ne "provide an editorial comment" on hyvä (s. 52).

Sivulla 152 viitataan ilmiöön nimeltä "100 % rule", jonka pitäisi löytyä kappaaleesta 9. Minun silmiini se ei osunut. Sinänsä sääntöihin viittaaminen prosenttiluvun avulla on ihan kiva idea - vaikka luvut lienevät summittaisia - mutta sen olisi saanut jossakin selittää. Ilmeisesti prosenttiluvulla halutaan ilmaista sitä, kuinka usein sääntö toimii.

Oppikirjat ovat aina tekijänsä näköisiä. Vähämäen oma tutkimusala on lauseoppi ja se näkyy: syntaktisten ilmiöiden selityksissä on eniten syvyyttä ja uusia ideoita. Toisaalta hyvään asiantuntemukseen sisältyy kiusaus selittää asioita teoreettisemmin kuin on

oppijalle tarpeen. Esimerkiksi termi *syväsubjekti* ("underlying subject, s. 88) on aika turha, kun puhutaan nesessiivilauseen genetiivimuotoisesta lauseenjäsenestä, joka oppijan näkökulmasta on ihan tavallinen subjekti, jollei hänelle ole varta vasten opetettu, ettei subjekti voi olla genetiivissä. Samoin on harhaanjohtavaa kutsua lause-tyyppiä *Minun täytyy päästä lääkäriin 'I have to get to a doctor'* (s. 87) nimellä "impersonal", sillä persoona on siinä selvästi näkyvissä molemmilla kielillä. Mutta kaiken kaikkiaan Vähämäen lauseopilliset kuvaukset ovat kiintoisia niille lukijoille, jotka pystyvät tämäntyyppistä teoreettista tietoa omaksumaan ja soveltamaan käyttöön. Sitä paitsi Vähämäki lähtee liikkeelle siitä, ettei suomea voi oppia ilman kieliopillista käsitteistöä, joten kirjan kielioppikuvaukset ovat tässä mielessä johdonmukaista seurausta lähtöoletuksesta.

Kirjan ulkoasu on aika tylsä, mutta se lienee väistämätöntä: pienen kohderyhmän kirjoihin ei kustantaja mielellään värejä tuhlaa. Sarjan muiden osien ulkoasu lienee myös taustalla. Notaatio on toisinaan kovin mutkikasta: kohta 6.3. jakautuu alakohtiin a, b ja c, joka puolestaan jakautuu alakoh-
tiin i ja ii, ja i taas kohtiin 1, 2 ja 3. Huh-huh. Minä ainakin sekosin jo moneen kertaan yrittäessäni hahmottaa kokonaisuutta ja jäsentää asiayhteyksiä.

Kaiken kaikkiaan kirja lunastaa parhaiten lupauksensa kieliopin esittelyn suhteen: se on perusteellinen ja viitseliäälle lukijalle antoisa. Hakuteoksenakin se on käyttökelpoinen. Tekijän pitkä opetuskokemus näkyy erityisesti tämän osan sisällössä, jonka kunnollinen esittely olisi kokonaan oman jutun arvoinen.

Kirjan oleellisin ongelma on se, että se pyrkii olemaan mieliksi kaikille. Tämä oli varmasti tarpeen silloin, kun suomen opettaminen muille kuin äidinkielisille puhujille otti haparoivia ensiaskeleitaan ja harvojen oppimateriaalien oli vastattava joka tarpeeseen yksien kansien välissä. Suomessa tilanne on muuttunut, oppimateriaalin määrä on viime vuosina moninkertaistunut ja sitä suunnataan eri kohderyhmille. Atlantin takana tämäntyyppinen oppikirja puolustanee edelleen paikkaansa: kiinnostuneita on harvassa ja jokaisella heistä oma taustansa ja omat syynsä suomen oppimiseen. Heitä palvelee tämäntyyppinen monipuolinen oppikirja.

Maisa Martin

Jyväskylän yliopiston kielikeskus

TIEDOTUKSIA ** INFORMATION

Korkeakoulujen kielikeskus tiedottaa

ILMESTYNYT - UTKOMMEN

Korkeakoulujen kielikeskuksen tutkimuksia n:o 2
Research Reports from the Language Centre for Finnish Universities No. 2

Tuija Nikko:
Interkulturell förståelse i Mittnorden
Projektrapport I

Forskningsprojektet 'Språkförståelse i nordiskt samarbete ur finsk synvinkel' pågår sedan 1991 vid Jyväskylä universitet. Projektet är ett samarbetsprojekt mellan Högskolornas språkcentral, Institutionen för kommunikation och Institutionen för nordiska språk vid Jyväskylä universitet. Huvudsyftet med projektet är en djupare förståelse för de karakteristika som kännetecknar kommunikationen i internordiska samarbetsammanhang speciellt ur de finskspråkiga deltagarnas synvinkel. Undersökningen är inriktad mot sådana situationer inom det vidsträckta nordiska samarbetsfältet i vilka kommunikationen förs på norska, svenska och danska.

I denna rapport presenteras resultaten av projektets första fas som gällde förståelseerfarenheter i Mittnordensamarbetet. Mittnorden är ett nordiskt samarbetsorgan som arbetar för att befärja den ekonomiska och andliga välfärden i det geografiska centrumet för Norge, Sverige och Finland. De språk som används är norska och svenska. Något som gör detta samarbetsorgan speciellt intressant ur projektets synvinkel är de finländska representanternas språkliga situation: Finland representeras i Mittnorden av såväl det finskspråkiga Mellersta Finlands län som de tvåspråkiga Vasa län.

Undersökningen bestod av en enkät som efteråt kompletterades med intervjuer och observationer. Det centrala intresset var att spåra upp andra än rent språkliga faktorer som skulle kunna ha anknytning till antingen positiva eller negativa förståelseerfarenheter. Vi ville med andra ord veta om det är modersmålet som avgör förståelsen eller om det möjligtvis finns andra faktorer som är mera avgörande. Till dessa hör bl a inställningen till samarbetet, olika faktorer i kommunikationssituationen, kunskaperna om de andra deltagarländerna, barndoms-kontakterna till de andra länderna, affektiva känslor osv.

Förståelse i internordisk kommunikation har först och främst undersökts ur de primära språkgruppernas synvinkel. I denna undersökning var det speciella intresset riktat mot en sekundär språkgrupp, dvs. finnarna. Vi var särskilt intresserade av de utomspråkliga faktorer som påverkar dels finnarnas förståelseerfarenheter dels de andra språkgruppernas erfarenheter av att förstå finnarna. Av intresse var t ex eventuella skillnader mellan finlandssvenskarnas och riksvenskarnas erfarenheter av att förstå finnarna och vice versa samt orsakerna till dessa.

Hinta/Pris: 70 mk

Tilaukset/beställningarna:

Korkeakoulujen kielikeskus
 Jyväskylän yliopisto
 PL 35, 40351 Jyväskylä, Finland
 puh./tel. 941-603 520, fax 941-603 521

TUTKIJAKURSSI

RESEARCH ON INSTITUTIONAL INTERACTION WITH A SPECIAL
EMPHASIS ON MEDICAL AND SOCIAL WELFARE SETTINGS

6.-13.8.1995

Helsingin yliopiston opetus- ja tutkimustila Suitia, Siuntio

Kurssin on tarkoitettu jatko-opiskelijoille ja tutkijoille. Sen tarkoituksena on syventää osanottajien taitoja ja tietoja institutionaalisen vuorovaikutuksen keskustelunanalyttisessä tutkimisessa. **Kurssille voi hakea tieteenalasta riippumatta.**

Opettajat: John Heritage (University of California, Los Angeles), David Silverman (Goldsmith's College, Lontoo), Anssi Peräkylä (Helsingin yliopisto) ja Marja-Leena Sorjonen (Alkoholitutkimussäätiö). Kurssikielenä on englanti.

Työskentelymuodot: Etukäteislukeminen, luennot ja datasessiot. Lisäksi kukin kurssilainen pitää n. 20 minuutin esityksen omasta tutkimuksestaan.

Osanottajien valinta: Kurssille otetaan 20 osanottajaa. Valinnassa etusijalle astetaan hakijat, jotka ovat omassa työssään tutustuneet vuorovaikutustutkimuksen menetelmiin erityisesti medikaalisen ja sosiaalityössä tapahtuvan vuorovaikutuksen kannalta.

Maksut: Osanottomaksu on 1200 markkaa, ja se kattaa opetuksen, majoituksen ja ruuat.

Hakeminen: Hakijoita pyydetään lähettämään kuvaus itsestään (nimi- ja osoitetiedot, suoritettut tutkinnot, nykyinen laitos ja asema siellä) sekä lyhyt kuvaus tutkimushankkeestaan (1-3 sivua) 24.4.1995 mennessä osoitteeseen:

Anssi Peräkylä
Tampereen yliopisto
Sosiologian ja sosiaalipsykologian laitos
PL 670
33101 Tampere

Valinnasta tiedotetaan 2.5.1995 mennessä.

Kurssin järjestävät Suomen Akatemia/Helsingin yliopiston sosiologian laitos. Kurssi kuuluu sosiaalitieteiden valtakunnalliseen jatkokoulutusohjelmaan (SOVA).

Lisätietoja kurssista antavat:

Anssi Peräkylä, puh.: 931-2156 567 (työ); fax: 931-2156 080
sähköposti: ssanpe@uta.fi

Marja-Leena Sorjonen, puh.: 90-133 3467 (työ); fax: 90-133 3484
sähköposti: sorjonen@cc.helsinki.fi

MINISYMPOSIUM med rundabordsdiskussioner

Vasa, Finland 6-7.10.1995

Temat för minisymposiet är Teori - empiri - korpus i fackspråksforskningen. Inbjudna föredragshållare inleder med anknytning till symposiets helhetstema. I övrigt sker arbetet som rundabordsdiskussioner där varje deltagare presenterar sin forskningsplan (max. 20 min.) och diskuterar den tillsammans med de inbjudna föredragshållarna, andra handledare och andra forskarstuderande. Presentationen, komprimerad till 3 sidor, sänds till arrangörerna senast den 22 september för distribution till deltagarna.

Symposiet riktar sig till forskarstuderande i framför allt fackspråksforskning oberoende av språkanknytning.

Symposiets arbetspråk är dock nordiska.

Inbjudna föreläsare:

Prof. Heribert Picht, Handelshøjskolen i København

"Teori - empiri - korpus med anknytning till terminologiforskningen"

Fil.dr Öivin Andersen, Universitetet i Bergen

"Teori - empiri - korpus med anknytning till textforskningen"

Prof. Lars-Erik Edlund, Umeå universitet

"Fackspråksforskning i anknytning till dialektarkiven"

Deltagarna kan inte ges ekonomiskt stöd för resor och uppehälle, men möjligheter till billig inkvartering kan i viss mån ordnas. Forskarstuderande från andra nordiska länder kunde kombinera minisymposiet med ett kort forskaruppehåll (t.ex. 3 veckor) i Vasa, då stöd kan sökas via NorFA.

Anmälan med uppgift om forskningstema sändes senast 31.8.1995 till organisatörerna.

Organisatörer:

Prof. Christer Laurén. E-mail: chl@uwasa.fi

Bitr. prof. Marianne Nordman. E-mail mno@uwasa.fi

Institutionen för nordiska språk

Vasa universitet

PB 297

FIN-65101 Vasa Finland

Prologos

PUHEVIESTINNÄN PÄIVÄT

Jyväskylässä 13. – 14.10.1995

Puheviestinnän tieteellinen yhdistys Prologos ry. järjestää yhdessä Jyväskylän yliopiston viestintätieteiden laitoksen kanssa Puheviestinnän päivät 13. – 14.10.1995 Jyväskylässä.

Päiville toivotaan esitelmiä ajankohtaisista puheviestinnän tutkimukseen ja opetukseen liittyvistä kysymyksistä. Esitelmät voivat olla esimerkiksi tutkimustulosten esittelyä, puheviestinnän ilmiöiden analyysia tai tutkimukseen tai opetukseen liittyvien kysymysten ja ongelmien pohdintaa. Esitelmälle varataan aikaa 20 minuuttia ja esitelmän jälkeiselle keskustelulle 10 minuuttia. Yhden liuskan tiivistelmät esitelmistä lähetetään päivien järjestäjille 15.9.1995 mennessä. Tiivistelmät kootaan kirjaseksi, jonka osallistujat saavat päivien yhteydessä.

Puheviestinnän päiville ovat tervetulleita kaikki puheviestinnän tutkijat, opettajat ja opiskelijat. Päivien osallistumismaksu on 120 mk (perustutkintoa suorittavat opiskelijat 60 mk, ei-jäsenet ja jälki-ilmoittautuneet 150 mk). Osallistumismaksuun sisältyy kahvitarjoilu molempina päivinä sekä tiivistelmäkirjanen esitelmistä. Esitelmän pitäjien ei tarvitse maksaa osallistumismaksua.

Päivien aikana järjestetään myös oppimateriaalinäyttely, jonne jokainen voi tuoda nähtäväksi uusia kirjoja, videoita tai muuta julkaistua opetusmateriaalia puheviestinnästä. Mahdollisesta myynnistä vastaa materiaalin esittelijä kuitenkin itse.

Ilmoittautuminen päiville on **19.5.1995 mennessä**. Seuraava kirje sisältää päivien ohjelman, maksulomakkeen sekä tietoa majoitusvaihtoehdoista ja muista käytännön järjestelyistä, ja se postitetaan ilmoittautuneille syyskuun alussa.

Järjestäjien puolesta

Maarit Valo

Maarit Valo

Maija Pörhölä

Maija Pörhölä

Pekka Isotalus

Pekka Isotalus

Tiedustelut:

Maarit Valo: p. 941-601 518, sähköposti: valo@jyu.fi

Maija Pörhölä: p. 941-601 523, sähköposti: porhola@jyu.fi

Pekka Isotalus: p. 941-601 517, sähköposti: isotalus@jyu.fi

Ilmoittautumislomake s. 43.

GERMANISTISCHE FORSCHUNGEN ZUM LITERARISCHEN TEXT

7. internationale Arbeitstagung: 13.-15. Oktober 1995 in Vörå/Vöyri

1. Zirkular (März 1995)

Liebe Kolleginnen und Kollegen!

Natürlich setzen wir mit dem nun bereits 7. Treffen die Reihe unserer Tagungen fort und haben dafür abermals den Herbst vorgesehen. Wieder geht es um die *Analyse und Interpretation literarischer Texte*. Wir denken, mit dem speziellen Aspekt dieser Tagung das Interesse vieler Literaturwissenschaftler, Linguisten und Kunsthistoriker zu finden und damit ein wirklich interdisziplinäres Angebot zu unterbreiten. Es soll um die alte faszinierende Frage *Text und Bild* gehen, und zwar in allen denkbaren Spielarten: Also von der Bilderbibel bis zum Comic, vom Orbis Pictus bis zum modernen Bildwörterbuch, vom Bild-Text-Fotoband bis zu Fragen der Filmproduktion und Synchronisierungspraxis. Willkommen ist auch der große Bereich der Buchillustration. Auch an die Theaterkunst ist zu denken: Die Umsetzung eines Textes in ein "Bild" auf der Bühne unter Zuhilfenahme der Schwesternkünste (Bühnenbild/Kostüme/Gänge und Gruppierungen der Darsteller = Inszenierungskunst, Choreographie). Daneben dürften auch prominente Bildbeschreibungen und -kommentare interessieren (Lessing/Laokoon-Gruppe, Lichtenberg, Hogarth, Brecht/Breughel, Kleist/C.D. Friedrich).

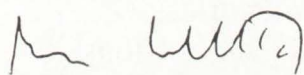
Wir denken, daß es eine Fülle denkbarer Themen gibt, die sich zwanglos unter diesem Ansatz versammeln lassen. Daneben können 1-2 Arbeitsgruppen für jene gebildet werden, die sich mit ihren Vorlieben in diesen Rahmen schlecht einbringen können. Deshalb schlagen wir vor: *Kriegsgründe und Friedensbedingungen* (1995 jährt sich zum 50. Mal das Kriegsende), wobei wir gute Verknüpfungsmöglichkeiten mit der Hauptthematik sehen, und – wie immer – für alle Freunde der Lyrikanalyse und -übersetzung: *Grammatik des Verses*. Wir freuen uns auf zahlreiche Anmeldungen, werden abermals interessante Autoren (aller Wahrscheinlichkeit nach Peter Härtling) zu Gast haben und mit einer musikalischen Darbietung in der stimmungsvollen alten Holzkirche von Vöyri aufwarten. Weitere Einzelheiten werden im nächsten Zirkular (Ende Mai 1995) mitteilen.

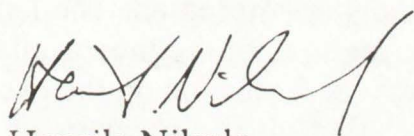
Die Vorträge sollten 20 bzw. 45 Minuten nicht überschreiten, damit die Zeit von 10 bzw. 15 Minuten Diskussion gewährleistet ist. Auch Gäste ohne eigenen Beitrag sind natürlich herzlich willkommen.

Beiliegend finden Sie das Anmeldeformular, das wegen der begrenzten Unterbringungskapazität (betrifft vor allem Einzelzimmer!) möglichst rasch zurückgeschickt werden sollte, spätestens bis 15. Mai 1995. Wir bitten sehr, den Anmelde-termin einzuhalten, da unser Büro in der Sommerpause nicht besetzt sein wird. Unsere Tagung beginnt Freitag abend: Gegen 17.30 Uhr wird ein Bus vom Bahnhof Vaasa nach Vörå fahren. Zurück geht es aus Vörå am Sonntag Nachmittag. (Anschluß an den Zug Vaasa-Helsinki ist gewährleistet!).

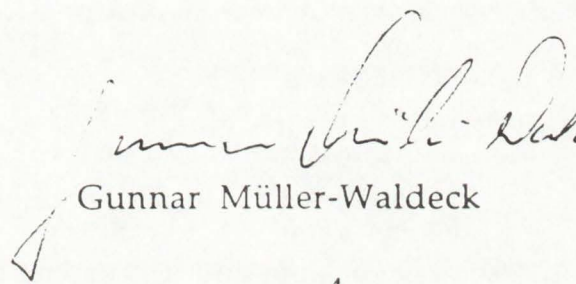
Wir freuen uns, bekannte und neue Gäste auf unserer Arbeitstagung begrüßen zu können.

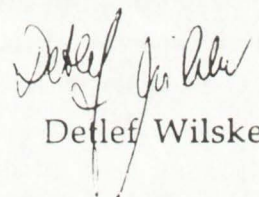
Andreas F. Kelletat

Henrik Nikula

Gunnar Müller-Waldeck

Detlef Wilske

SECOND CIRCULAR AND CALL FOR PRESENTATIONS

11th World Congress of Applied Linguistics**AILA 96**

Jyväskylä, 4-9 August 1996

Applied Linguistics Across Disciplines

The Finnish Association of Applied Linguistics AFinLA and the University of Jyväskylä will be acting as hosts to AILA 96, the 11th World Congress of Applied Linguistics, to be held on August 4-9, 1996, in Jyväskylä. The theme of the Congress, *Applied Linguistics Across Disciplines*, was chosen by the organizers to promote multifaceted discussion on the multidisciplinary characteristics of applied linguistics. In order to realize this multidisciplinary effort, it is very important for the session conveners of AILA 96 to attract participants also from outside the circles generally considered representative of applied linguistics (eg. psychology, education, sociology, social psychology).

Academic programme

The academic programme of AILA 96 will comprise the following categories:

There will be two **plenaries** in connection with the opening and closing sessions.

The major part of the programme will be devoted to **symposia, open fora** and **special sessions**, organized by conveners.

A symposium addresses some overall theme connecting the papers presented. The length of time reserved for symposia may vary, and the conveners are free to allot the time available to the speakers. It is their duty, however, to reserve plenty of time for discussion on the overall theme at the end of the symposium. This means, for instance, that all the speakers of the symposium in question should be present at this stage.

An open forum is a two-hour session with an introductory presentation invited by the convener and followed by one or several discussants. Other participants in the open forum are encouraged to enter the discussion.

Special sessions can take various forms such as **round tables, workshops, panel discussions**, and **demonstrations**. The time allotted to such a session may also vary. It is very important that here again the thematic nature of the event is emphasized, as is interaction with the audience.

Call for presentations

The would-be conveners of these events should send their preliminary proposals to the Congress organizers as soon as possible. The deadline for the proposals is **June 1, 1995**. Notification of acceptance will be made by November 1995. A detailed programme (including periods of time to be reserved for each programme unit) should reach the organizers **by February 1, 1996**. Please note that specific themes are invited; the organizers will not accept titles referring only to subdisciplines (eg. discourse analysis, error analysis, translation).

Papers will not be read in sections. All papers not belonging to the above thematic sessions will be presented **in poster form** with a certain time given to the presenters to introduce their work. The papers will be discussed in **paper-review sessions** by well-known representatives of the topic area of the papers concerned as an introduction to general discussion.

Those wishing to submit their papers to these paper review sessions are asked to send a one-page **summary** for review **in English, French or German** to the Congress Secretariat. The deadline for the summary is **June 1, 1995**. The summary should contain the following information:

- the title of the presentation
- the name of the author(s)
- the address (mail, e-mail, tel., fax) of the author(s)
- 3-5 keywords

These can be accepted by e-mail and telefax.

The summaries will be reviewed and the presenters will be notified of the decision of the vetting committee **by November 1, 1995**. The authors whose presentations have been accepted will be asked to submit a short **abstract** of fifty words, which will be published in the abstract book. The deadline for the fifty-word abstract will be given in the letter of acceptance.

Themes and topics with an emphasis on **the multidisciplinary characteristics of applied linguistics** or with clearly **multidisciplinary orientation** will be given priority in the programme. The same applies to programme plans which involve **active audience participation**.

Congress language policy

Presentations can be accepted in any language. The language of the summaries and abstracts, however, should be English, French or German.

Participation and registration fees

The Congress is open to all registered participants.

The normal participation fee will be c. FM 1400. There will be reductions for AILA affiliate members and early registrations. The late registration fee will be applied from May 1, 1996 onwards. The registration fee for participants includes admittance to all academic activities, the Congress material, opening reception and refreshments during the breaks.

The organizers have reserved a solidarity fund to appropriate grants for participants who may find it difficult to finance their participation otherwise (eg. participants coming from countries with non-convertible currencies). Grant applications should be attached to the registration form distributed along with the 3rd Circular.

Call for participation

Further information on the programme as well as the registration and accommodation reservation forms will be included in the 3rd Circular to be distributed in late 1995.

Further information and enquiries

Please direct all correspondence to:

AILA 96 Secretariat, Ms Taru-Maija Heilala
 Jyväskylä Congresses, P.O. Box 35
 FIN-40351 Jyväskylä, Finland
 Telefax: +358 41 603 621
 E-mail: heilala@jyu.fi

Updated Congress information will also be available in electronic form in the WWW (World-Wide-Web) from spring 1995 onwards.

A two-day meeting on
FACTS AND EVENTS
IN THE SEMANTICS OF NATURAL LANGUAGE

Istituto per la Ricerca Scientifica e Tecnologica (IRST)
 Trento, Italy
 28-29 August 1995

The view that an adequate account of the semantics of natural language calls for some theory of facts, events, and such-like entities has been a focus of great debate in the last three decades, both among philosophers and among linguists and cognitive scientists. Tense and aspect, factives, adverbial modification, nominalization, plurals, naked infinitives, causal relations, temporal reasoning, all of these (to mention just a few) are phenomena which have led to the formulation of overall semantic theories making explicit use of such entities. The aim of this conference is to bring together people actively working on these issues. Besides reporting on recent trends and achievements, it is expected that the meeting will be an opportunity to address in some depth the interplay between foundational philosophical issues and their linguistic applications.

Speakers will include:

- Nicholas Asher (University of Austin) [to be confirmed]
- Johannes Brandl (Universitaet Salzburg)
- James Higginbotham (Somerville College, Oxford)
- Alice ter Meulen (Indiana University, Bloomington)
- Terence Parsons (University of California at Irvine)

Organization: Fabio Pianesi and Achille C. Varzi (IRST, Trento)

Information for participants:

- No registration fee is required.
- Hotel prices range approximately from \$30 (pension) to \$60-80 (***)hotel). A detailed hotel list will be sent in due time. Participants are kindly asked to provide for hotel reservation directly, as no such matters can be coordinated by the host institute.

For further information concerning the conference program, please contact Fabio Pianesi (pianesi@irst.it) or Achille Varzi (varzi@irst.it).

For further information concerning logistic matters, please contact Carola Dori (dori@irst.it).

All can be reached by regular mail at Istituto per la Ricerca Scientifica e Tecnologica (IRST), I-38050 Povo, Trento, Italy. Fax: (+39) 461 314591; telephone: (+39) 461 314444.

CALL FOR PAPERS

**The 20th Annual
Boston University Conference on Language Development
November 3, 4 and 5, 1995**

Keynote Speaker: Lila Gleitman, University of Pennsylvania
Plenary Speaker: Lydia White, McGill University

FIRST AND SECOND LANGUAGE ACQUISITION

All topics in the field of language acquisition will be fully considered, including:

Bilingualism	Literacy
Cognition & Language	Narrative
Creoles & Pidgins	Neurolinguistics
Discourse	Pragmatics
Exceptional Language	Pre-linguistic Development
Input & Interaction	Signed Languages
Language Disorders	Sociolinguistics
Lexicon	Speech Perception & Production
Linguistic Theory (Syntax, Semantics, Phonology, Morphology)	

Abstracts submitted must represent original, unpublished research.
Presentations will be 20 minutes long, plus 10 minutes for questions.

PLEASE SUBMIT:

- 1) six copies of an anonymous, clearly titled 450-word summary for review
- 2) one copy of a 150-word abstract for use in conference program book if abstract is accepted; (if your paper is accepted, you will be asked to resubmit your 150-word abstract in electronic form, either on diskette or by e-mail. Requests for these program abstracts will be sent with acceptance letters.)
- 3) one 3 x 5 card stating:
  - i) title, ii) topic area, iii) audiovisual requests, and iv) for EACH author:
    - a) Full name & affiliation
    - b) Current address & phone
    - c) E-mail address
    - d) Summer address & phone
    - e) Summer e-mail address
    - f) Fax number

Please include a self-addressed, stamped postcard for acknowledgment of receipt. Notification of acceptance or rejection will be sent by late July. Pre-registration materials and preliminary schedule will be available in late August 1995.

All authors who present papers at the conference will be invited to contribute their papers to the Proceedings Volumes. Those papers will be due in January, 1996.

DEADLINE: All submissions must be RECEIVED by May 1, 1995.

Send submissions to:

Boston University Conference on Language Development
138 Mountfort Street, Boston, MA 02215 U.S.A.
E-mail: langconf@louis-xiv.bu.edu
info@louis-xiv.bu.edu (automated reply)

INTERNATIONAL SEMINAR ON ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES
"Innovations and Future Directions in ESP"

14 - 16 November 1995
 Johor Bahru, Malaysia

English for Specific Purposes (ESP) plays a vital role in equipping the present and future workforce with relevant communication skills to ensure effective communication. With this interest and need to train and produce professionals in various areas of science and technology, the Department of Modern Languages of Universiti Teknologi Malaysia (UTM) is organizing a seminar to bring together academicians in institutions of higher learning and professionals to exchange views and insights concerning innovations and future directions in ESP. This is also to explore new cooperation between institutions of higher learning and the private sector towards improving the effectiveness of ESP programs in meeting the communicative needs of the users.

The International Seminar on ESP will be conducted from 14 - 16 November 1995, Tuesday to Thursday at The Puteri Pan Pasific Hotel, Johor Bahru. The keynote speaker for the seminar is **Ann M. Johns**, Prof. of Linguistics and Writing Studies, San Diego State University.

The Seminar will have the following aims:

1. To discuss the latest developments in ESP research and methodology and to review ESP materials production and evaluation procedures relevant to meet the communicative needs of the language users.
2. To identify the various needs of the public/private sectors in relation to ESP in the near future.
3. To encourage research and publications in ESP.
4. To enhance cooperation between institutions of higher learning and the private sectors, emphasizing on effective communication.

Papers and workshops may relate to the following broad areas within the theme of the seminar: Global overview of ESP; Research in ESP; Development in ESP methodology and approaches; Curriculum design and materials preparation in ESP; Future directions in ESP.

PRESENTATIONS

1. **Plenary/parallel papers**
 These are thirty-minute presentations followed by fifteen-minutes question time. The seminar committee reserves the right to assign papers to either the plenary or the parallel sessions.
2. **Workshops**
 These are ninety-minute demonstrations/discussions in which participants are expected to be actively involved.
3. **Criteria for acceptance**
 Relevance to the theme and originality of approach are among the major considerations in the acceptance of papers. The committee reserves the right to decline paper/workshop proposal without providing reasons.
4. **Procedures for submission of paper/workshop proposals**
 A 200-word abstract and the completed biodata sheet should be sent to the address given below not later than 15 April 1995. The full text of paper/workshop selected for the seminar should be sent not later than 15 September 1995.
5. **Copyright/publication**
 UTM reserves the copyright over all papers presented at the seminar.

FEES AND PAYMENT

The registration fees for the seminar which cover seminar sessions, daily luncheons and refreshments are as follows:

Before 30.9.95
US\$180

After 30.9.95
US\$220

Cheques/money order/bank draft for registration fees should be made payable to 'Bendahari, Universiti Teknologi Malaysia' and sent together with the registration form below to the organizer.

Please address all communications to:

The Chairperson ESP'95
Department of Modern Languages
Faculty of Management and Human Resource Development
Universiti Teknologi Malaysia
Locked Bag 791
80990 Johor Bahru, Johor Darul Takzim
Malaysia
Fax: 07-5566911 E-mail: M-Ainol@UTMJB

REGISTRATION FORM ESP'95

Name: _____

Position and Title: Prof/Dr/Mr/Mrs/Ms

Sex: Male/Female

Nationality: _____

Passport No.: _____

Organisation: _____

Mailing address: _____

Tel: _____ Fax: _____

Please tick in the appropriate boxes below:

I am interested in attending the seminar.

I intend to present a paper. The abstract is enclosed.

Signature: _____

MAPRJALin
TOIMINTASUUNNITELMASTA
VUODELLE 1995

28-29 апреля, г. Печ, Венгрия; г. Триест, Италия
Международный симпозиум "Славянские языки и перевод"

Адрес для корреспонденции:
 Janus Pannontus
 Todomanegyetem
 Венгрия 7642 г. PECS
 Ifjusag Utja 6
 Dr. LENDVAI ENDRE

24-27 мая, г. Алушта (Крым), Украина
Международная конференция "Современные проблемы лексикографии"

Адрес для корреспонденции:
 Украина, 310023, г. Харьков, ул. Веснина, 5а,
 кафедра русского языка подготовительного факультета ХПУ
 Тел.: (0572) 435-094, факс: (0572) 435-094

4-5 апреля, г. София, Болгария
Заседание Президиума МАПРЯЛ

Адрес для корреспонденции:
 Болгария, София
 Ассоциация русистов Болгарии
 Тел.: 44-13-25, факс: 44-35-34

5-8 апреля, г. София, Болгария
Международный симпозиум "Проблемы поэтики русской литературы"

Адрес для корреспонденции:
 Болгария, София
 Ассоциация русистов Болгарии
 Тел.: 44-13-25, факс: 44-35-34

22-23 июня, г. Минск, Белоруссия
Международная конференция "Формы и методы интенсификации учебного процесса в обучении иностранцев русскому языку"

Адрес для корреспонденции:
 220116 Минск, пр. Дзержинского, 83, Мединститут,
 кафедра русского языка как иностранного.
 Санниковой А.В.

27 июня - 2 июля, г. Москва, Россия
VIII Международная олимпиада школьников по русскому языку

Адрес для корреспонденции:
 117485, г. Москва, Россия, ул. Волгина 6
 Оргкомитет Олимпиады
 факс: +7 (095) 330-85-65

Июнь, г. Санкт-Петербург, Россия
**Международная научно-методическая конференция "Проблемы
 подготовки национальных кадров для зарубежных стран"**

Адрес для корреспонденции:
 195220 Россия, Санкт-Петербург,
 Гражданский проспект, 28
 Санкт-Петербургский технический университет,
 Международный центр обучения
 Тел.: (812) 534-12-14; 534-10-02
 факс: (812) 534-12-14; 534-13-65

Сентябрь, г. Познань, Польша
**Международная конференция "Европейская русистика и
 современность"**

Адрес для корреспонденции:
 г. Варшава, Польша
 Польская ассоциация русистов
 факс: 27-86-87

Сентябрь, г. Оломоуц, Чехия
**Оломоуцкие дни русистов "Русская литература XIX века глазами
 конца XX века"**

Адрес для корреспонденции:
 Ceska Asociace Rusistu ustredni
 rada Vzaverti 4/1036 170 00
 Praha 7
 Тел.: 80-71-02

Сентябрь, г. Острава, Чехия
Международная конференция "Русский язык в сфере бизнеса"

Адрес для корреспонденции:
 Ceska Asociace Rusistu ustredni
 rada Vzaverti 4/1036 170 00
 Тел.: 80-71-02

Октябрь, Пекин, Китай
**Международная конференция главных редакторов журналов по
 русистике**

Адрес для корреспонденции:
 Пекин, Китай
 КАПРЯД
 факс: 831-19-56

Сентябрь-октябрь, г. Батуми, Грузия
**Международная конференция "Психолингвистические проблемы в
 процессе обучения русскому языку как иностранному"**

Адрес для корреспонденции:
 Республика Грузия, Тбилиси, 380028
 пр. Чавчавадзе, 1
 Тел.: 88 32 222392
 факс: 88 32 221103

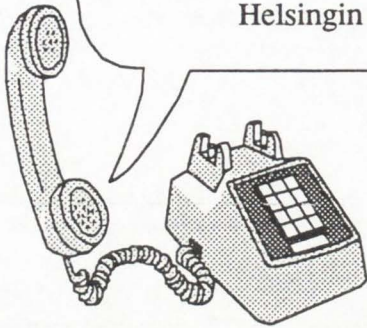
ILMESTYNYT

Marketta Majapuro
Tuija Nikko
(toim.)

TALOUS JA KIELI II

SEMINAARI 22.-23.4.1994
HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULU

Helsinki School of Economics and Business Administration
Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja D-211

TILAUKSET

KY-Palvelu Oy, Kirjakauppa
Runeberginkatu 14-16, 00100 Helsinki
p. 90-495 170 tai 4313 310, fax 90-495 617

HINTA 64 mk (+ toimituskulut)

TALOUS JA KIELI II: SISÄLTÖ

Leena Louhiala-Salminen	ENGLANNINKIELINEN YRITYSVIESTINTÄ MUUTTUVASSA TYÖYMPÄRISTÖSSÄ
Uta Müntzel Liisa Tiittula	SAKSAN KIELI SUOMALAIS-SAKSALAISESSA KAUPASSA KIRJALLISEN VIESTINNÄN TARVETUTKIMUS
Elisabet Törnudd-Jalovaara	OM DET YTTRE OCH INRE I GAMLA AFFÄRSBREV
Kerstin Salminen	NÄKÖKOHTIA UNKARILAISEEN LIIKEVIESTINTÄÄN
Merja Karppinen-Takada	METAFORAT KANSAINVÄLISISSÄ LIIKESUHTEISSA
Armi Sakari-Veltheim	RANSKAN- JA SUOMENKIELISEN KESKUSTELUN OMINAISPIIRTEITÄ
Marianne Lodman	KOMMUNIKATION OCH FACKTEXT
Ewald Reuter	NEUTRALITÄT IN MÜNDLICHER WERBEKOMMUNIKATION
Ann-Charlotte Lindeberg	AN EXPLORATORY STUDY OF KNOWLEDGE CLAIMS IN ARTICLE INTRODUCTIONS IN THREE DISCIPLINES: FINANCE, MANAGEMENT, AND MARKETING
Niilo Home	MISTÄ MIELTÄ MAINOSKIELEEN?
Unnukka Stenqvist	EU:N KIELI: SÄÄDÖSKIELTÄ VAI METAKIELTÄ?
Pirjo Kivelä	MITÄ TALOUSTERMINOLOGIAA?
Thomas Stagneth	ARVOJEN MAAILMA
Kirsti Lehtinen	TALOUSUUTISTEN KEINOT KILPAILLA LUKIJOISTA
Minna Aslama Maija Lehmusvirta	"KUINKAS TÄLLAISET TYTÖT TARVITSEVAT MIESTÄ TALUTTAJAKSEEN?" NAIS- JA MIESJOHTAJIEN KUVAAMISESTA LEHDISTÖSSÄ
Pirkko Nuolijärvi	TALOUSRIKOLLINEN TELEVISIOHAASTATTELUSSA VASTAUksen MUOTOILEMISEN PROBLEMATIIKkaa

Carl Duisberg Centren · Hansaring 49-51 · D-50670 Köln

Seminare für Deutschlehrer Sommer 1995

Carl Duisberg Centren Köln

Wirtschaft aktuell:

Fortbildungsseminar zur aktuellen Wirtschaftslage in der Bundesrepublik Deutschland

17.7. - 28.7.95 und 14.8. - 25.8.95

- Aktuelle Daten und Fakten über die deutsche Wirtschaft; Schwerpunkte:
  - * Einbindung der Bundesrepublik in die Europäische Union
  - * "Aufbau Ost" - das Zusammenwachsen von Ost und West
- Wirtschaft der Bundesrepublik Deutschland - Grundlagen und Beispiele, z.B.:
  - * Unternehmensformen
  - * soziale Sicherung
  - * Arbeitgeber - Arbeitnehmer - Tarifparteien
- Exkursionen: Betriebsbesichtigungen:
  - * Bayer Leverkusen
  - * Rheinbraun (Braunkohle)
  - * Kölner Stadtanzeiger

Besuch der Börse in Düsseldorf
- Neue Lehrwerke / Lehrmaterialien aus dem Bereich Fachsprache Wirtschaft (mit Verlagsbesuchen)
- Informationsquellen für aktuelle Wirtschaftsdaten (mit Didaktisierungsvorschlägen)
- Prüfung Wirtschaftsdeutsch - Training

Methodik/Didaktik des Unterrichts Wirtschaftsdeutsch

Fortbildungsseminar für ausländische Deutschlehrer im Bereich Fachsprache und Berufssprache Wirtschaft

31.7. - 11.8.95

- Fachsprache Wirtschaft versus Berufssprache Wirtschaft
- Lernbedarfsermittlung und Erarbeitung von Curricula für unterschiedliche Zielgruppen
- Markt-Überblick über Lehrmaterialien im Bereich Fachsprache Wirtschaft und Berufssprache Wirtschaft
- Zur Arbeit mit authentischen Materialien: Unterrichtsbeispiele und Didaktisierungsübungen
  - * authentische Hörtexte
  - * authentische Lesetexte
  - * Einsatz von Videos
- Prüfungen im Bereich Berufs- und Fachsprache Wirtschaft, z.B.:
  - * Prüfung Wirtschaftsdeutsch
  - * examen d'Allemand commercial (CFACI)
- 1 bis 2 Exkursionen nach Wahl (Betriebsbesichtigung, Verlagsbesuch)

Kurspreis: 1.100,- DM / 2 Wochen (30 Unterrichtseinheiten à 45 Min. pro Woche)

Unterkunft: Privatunterkunft mit Frühstück: 618,- DM / 2 Wochen oder

Hotelunterkunft: 1.300,- DM / 13 Übernachtungen incl. Frühstück

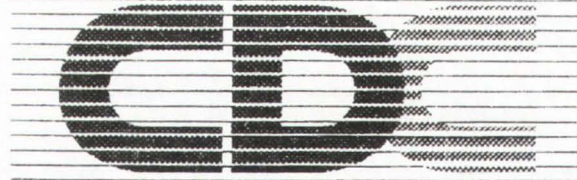
(Anreisetag: Sonntag vor Kursbeginn; Abreisetag: Samstag nach Kursende)

Bitte fordern Sie ab Mai 1995 unsere ausführlichen Seminarprogramme an:

Carl Duisberg Centren Kundenberatung

Hansaring 49-51 D- 50670 Köln Tel: ++ 49 221 1626-242 / Fax: ++ 49 221 1626-256

Carl Duisberg Centren
Kundenberatung
Hansaring 49-51
D-50670 Köln

Fax ++ 49 221 1626 256

A Anmeldung zu einem Seminar für ausländische Deutschlehrer

TEILNEHMER

Name wie im Paß _____ Vorname wie im Paß _____

Geburtsdatum _____ Nationalität _____

weiblich
 männlich

PRIVATANSCHRIFT

Straße, Hausnummer oder Postfach _____ Telefon _____

Land, Postleitzahl, Wohnort _____ Telefax _____

SCHULANSCHRIFT

Name der Schule _____

Straße, Hausnummer oder Postfach _____ Telefon _____

Land, Postleitzahl, Wohnort _____ Telefax _____

UNTERRICHTSTÄTIGKEIT Ihre Antworten helfen uns, Ihren Kurs optimal vorzubereiten!

Sind Sie Muttersprachler(in)? ja nein

An welcher Schulform unterrichten Sie? _____

auf der Niveaustufe: Grundstufe Mittelstufe Oberstufe

in der Fachrichtung: Allgemeinsprache Fachsprache Wirtschaft Fachsprache Technik

Welche Zielgruppen unterrichten Sie? _____

Wieviel Stunden Deutschunterricht haben Ihre Teilnehmer pro Woche? _____

Welche Wünsche haben Sie im Bezug auf das Seminar? _____

_____

_____

im Bezug auf das zusätzliche Rahmenprogramm? _____

_____

_____

KORRESPONDENZ UND RECHNUNG Privatanschrift Schulschrift

GEBUCHTES SEMINAR

Wirtschaft aktuell (1.100,- DM) 17.7.-28.7.95 14.8.-25.8.95

Methodik/Didaktik des Unterrichts Wirtschaftsdeutsch (1.100,- DM) 31.7.-11.8.95

Unterbringung Privatunterkunft, Einzelzimmer/Frühstück / 2 Wochen 618,- DM
 Hotelunterkunft, Einzelzimmer/Frühstück / 13 Nächte 1.300,- DM

DATUM, UNTERSCHRIFT _____

1995 August

- 2.-4.8. **2nd Symposium on Natural Language Processing (SNLP '95)**
Bangkok Contact: Yuen Poovarawan, Director, The Office of University Computer Services, Kasetsart University, Bangkok 10900, Thailand; e-mail: YUEN@NONTRI.KU.AC.TH
- 4.-7.8. **American Association of Teachers of German with Internationaler Deutschlehrerverband**
Stanford Contact: AATG, 112 Haddontowne Court #104, Cherry Hill, NJ 08034, USA
- 6.-11.8. **International Council for Central and East European Studies**
Warsaw Contact: G. Fowler, Slavic Department, Indiana University, Bloomington, IN 47405, USA
e-mail: GFOWLER@INDIANA.EDU
- 8.-10.8. **6th Japanese/Korean Linguistics Conference**
Manoa Contact: John Haig, J/K Conference, Department of East Asian Languages and Literatures, University of Hawaii at Manoa, 1890 East West Rd., Honolulu, HI 98822, Hawaii
e-mail: HAIG@UHUNIX.UHCC.HAWAII.EDU
- 8.-12.8. **22nd LACUS (Linguistic Association of Canada and the United States) Forum**
San Antonio Contact: Ruth Brend, LACUS Conference Coordinator, 3363 Burbank Drive, Ann Arbor, Michigan 48105, USA; e-mail: RUTH.BREND.@UM.CC.UMICH.EDU
- 9.-11.8. **Frauen - Literatur - Sprache**
Edmonton Contact: Dr. Britta Hufeisen, Department of Germanic Languages, University of Alberta, Edmonton, AB, T6G 2E6 Canada
- 10.-15.8. **8th International Congress for Fenno-Ugric Studies (FU 8.)**
Jyväskylä Contact: Heikki Leskinen, Department of Finnish, University of Jyväskylä, PL 35, 40351 Jyväskylä, Finland; tel. 941-601 441
- 13.-18.8. **The Twelfth International Conference on Historical Linguistics**
Manchester Contact: ICHL, Department of Linguistics, University of Manchester, Oxford Road, Manchester M14 0XS, UK; e-mail: ICHL1995@MAN.AC.UK
- 13.-19.8. **XIIIth International Congress of Phonetic Sciences (ICPhS 95)**
Stockholm Contact: ICPhS 95, c/o Congrex, P.O. Box 5619, S-114 86 Stockholm, Sweden
e-mail: CONGREX@ASK.SE
- 13.-19.8. **IX. IVG (Internationale Vereinigung für germanische Sprach- und Literaturwissenschaft) Weltkongress**
Vancouver "Alte Welten - neue Welten: Sprache und Literatur in Zeiten soziokultureller Umbrüche"
Contact: Dr. M. Batts, 8414 Granville Street, Dept. 33, Vancouver, BC, Canada V6P 4Z9
- 14.-25.8. **7th European Summer School in Logic, Language, and Information**
Barcelona Contact: ESSLLI95, GILCUB, Avda. Vallvidrera 25, 08017 Barcelona, Spain
e-mail: ESSLLI@GILCUB.ES
- 18.-19.8. **ROCLING VIII**
Taipei Contact: Shinn-Shi Cheng, Department of Computer Science and Information Engineering, National Taiwan University, Taipei, Taiwan; e-mail: HH-CHEN@CSIE.NTU.EDU.TW
- 19.-21.8. **IJCAI -95 Workshop on "Context in Natural Language Processing"**
Montreal Contact: Lucja Iwanska, Department of Computer Science, Wayne State University, Detroit, MI 48202, USA; e-mail: LUCJA@CS.WAYNE.EDU

- 25.-27.8. **5th International NELLE (Networking English Language Learning in Europa) Conference**
Athens
Contact: Wolfgang Ridder, NELLE Conference Office, Beethoven Str. 5, D-33604 Bielefeld, Germany
- 26.-31.8. **6th European Conference for Research on Learning and Instruction**
Nijmegen
"Teaching how to learn and learning to learn"
Contact: Dr. Cor Aarnoutse, University of Nijmegen, Department of Educational Sciences, P.O. Box 9103, 6500 HD Nijmegen, The Netherlands
- 26.8.-1.9. **Association des Professeurs de Langues Vivantes (FIPLV)**
Lille
"L'évolution des pratiques de classe en Europa"
Contact: Bernard Delahousse, 6, allée des Violettes, F-59147 Chemy, France
- 28.-29.8. **Fachtagung Deutsch als Fremdsprache**
Helsinki
"Schreiben im Berufsbereich Wirtschaft"
Contact: Sirkka-Liisa Lainio, Helsingin kauppaorkeakoulu, Kielten laitot, Runeberginkatu 14-16, 00100 Helsinki; fax: 90-4313 682; e-mail: DAFTAGE@SHH.FI
- 28.-29.8. **Facts and Events in the Semantics of Natural Languages**
Trento
Contact: Fabio Pianesi, Istituto per la Ricerca Scientifica e Tecnologica (IRST), I-38050 Povo, Trento, Italy; e-mail: PIANESI@IRST.IT
- 29.8.-2.9. **10th European Symposium on Languages for Special Purposes (LSP '95)**
Wien
"Multilingualism in Specialist Communication"
Contact: Gerhard Budin, University of Vienna Infoterm, Heinrichstraße 38, A-1021 Wien, Austria; tel: ++43-1-26 75 35 310
- 31.8.-2.9. **28th Annual Meeting of the Societas Linguistica Europaea**
Leiden
Contact: SLE 1995, Department of English, University of Leiden, P.O. Box 9515, 2300 RA Leiden, The Netherlands; e-mail: SLE@RULLET.LEIDENUNIV.NL

September

- 1.-2.9. **Workshop on Optionality**
Utrecht
Contact: Workshop on Optionality, Research Institute for Language and Speech (OTS), Utrecht University, Trans 10, 3512 JK Utrecht, The Netherlands
e-mail: NEELEMAN@LET.RUU.NL
- 6.-8.9. **Workshop "Dyslexia and early language development"**
Jyväskylä
Contact: Matti Leiwo, University of Jyväskylä, Department of Communication, PL 35, 40351 Jyväskylä, Finland; tel. 941-601 513; e-mail: LEIWO@JYU.FI
- 6.-9.9. **Nordische Konferenz**
Ylöjärvi
"Deutsche Sprache und Kultur - Brücke und Scharnier im Nordosten Europas?"
Contact: Nordische Konferenz, Universität Tampere, Philologie I, Germanistisches Institut, Postfach 607, 33101 Tampere, Finland
- 7.-9.9. **EUROCALL Conference**
Valencia
Contact: June Thompson, CTI Centre for Modern Languages, University of Hull, Hull HU6 7RX, UK; e-mail: EUROCALL@UK.AC.HULL
- 7.-9.9. **Groningen Assembly on Language Acquisition (GALA 95)**
Groningen
Contact: Charlotte Koster, GALA 95, University of Groningen, Dutch Department, Postbus 716, 9700 AS Groningen, The Netherlands; e-mail: GALA95@LET.RUG.NL
- 7.-10.9. **Nelas IV "Language development, social interaction, and cognitive development"**
Jyväskylä
Contact: Matti Leiwo, University of Jyväskylä, Department of Communication, PL 35, 40531 Jyväskylä, Finland; tel. 941-601 513; e-mail: LEIWO@JYU.FI

- 7.-11.9. **EUROSLA (European Second Language Association) 1995**
Dublin Contact: Vera Regan, French Department, University College Dublin, Belfield, Dublin 4, Ireland; e-mail: VMREGAN@MACOLLAMH.UCD.IE
- 9.-13.9. **International Summer School "Contemporary Topics in Computational Linguistics"**
Tzikov Chark Contact: Prof. R. Mitkov, Marthin-Luther Str. 14, D-66111 Saarbrücken, Germany
e-mail: MITKOV@INFORMATIK.UNI-HAMBURG.DE
- 11.-15.9. **Moderne Methoden der Corpusanalyse**
Bonn Contact: Prof. Winfried Lenders, Institut für Kommunikationsforschung und Phonetik, Universität Bonn, Poppelsdorfer Allee 47, D-53115 Bonn, Germany
e-mail: LENDERS@UNI-BONN.DE
- 12.-14.9. **Biennial Conference of the British Aphasiology Society**
York Contact: Dr. Sue Franklin, BAS Conference '95, Department of Psychology, University York, Heslington, York YO1 5DD, UK; e-mail: SEF@YORK.AC.UK
- 12.-15.9. **International Symposium "Language and Consciousness"**
Varna Contact: Maxim Stamenov, Institute of the Bulgarian Language, Shipchenski Prokhor St. 52, bl. 17, 1113 Sofia, Bulgaria; e-mail: MAXSTAM@BGEARN.BITNET
- 14.-16.9. **International Conference 'Recent Advances in Natural Language Processing'**
Velingrad Contact: Ruslan Mitkov, Martin-Luther Str. 14, D-66111 Saarbrücken, Germany
E-mail: MITKOV@INFORMATIK.UNI-HAMBURG.DE
- 15.-16.9. **5th Finnish Seminar on Discourse Analysis**
Turku Contact: Ellen Valle, University of Turku, Department of Translation Studies, Tykistökatu 4, 20520 Turku, Finland; e-mail: ELLEN.VALLE@UTU.FI
- 15.-16.9. **International Conference "The Linguistic Foundations of Translation"**
Liverpool Contact: Dr Gill Richardson, Applied English Languages Studies Unit, University of Liverpool, P.O. Box 147, Liverpool L69 3BX, UK
e-mail: G.RICHARDSON@LIVERPOOL.AC.UK
- 15.-16.9. **Conference on Reading in the University in First, Second, and Foreign Languages**
Toulouse Contact: Gail Taillefer, Département des Langues et Civilisations, Université des Sciences Sociales, Place Anatole-France, 31042 Toulouse, France; fax 33-61-22-94-08
- 18.-23.9. **International Conference "Cognitive Processes in Spoken and Written Communication: Theories and Applications"**
Crimea Contact: Dr. Svetlana Dikareva, Simferopol State University, Dept. of Russian Language, Yaltinskaya 4, Simferopol, Crimea, Ukraine 333036
e-mail: DIKAREVA@CCSSU.CRIMEA.UA
- 19.-22.9. **Issues in Interpreting II: International Perspectives**
Durham Contact: Conference Secretariat, Issues in Interpreting II, Deaf Studies Research Unit, University of Durham, Elvet Riverside II, New Elvet, Durham, GB-DH1 3JT, UK
- 22.-24.9. **2nd International Maastricht - Łódź Duo Colloquium**
"Theoretical Aspects of Translation and Interpreting"
Łódź Contact: Prof. B. Lewandowska-Tomaszczyk, Institute of English Studies, University of Łódź, Ul. Kosciuszki 65, 90-514 Łódź, Poland; e-mail: SAJEANFA@PLUNLO51.BITNET
- 25.-26.9. **Workshop "L2-L3 und ihre zwischensprachliche Interaktion. Zu individueller Mehrsprachigkeit und gesteuertem Sprachenlernen"**
Tromsö Contact: Beate Lindemann, ISL, Universität Tromsö, N-9037 Tromsö, Norwegen
- 25.-29.9. **24. Deutscher Romanistentag**
Münster Contact: Jürgen Grimm, Universität Münster, Romanisches Seminar, Bispinghof 3A, D-48143 Münster, Germany

- 27.-30.9. **20th Annual Conference of the Applied Linguistics Association of Australia**
 Canberra "Language and Prejudice"
 Contact: ALAA Conference, Department of Modern Languages, The Australian National University, Canberra, ACT 0200, Australia; e-mail: ALAA-PLAN@ANU.EDU.AU
- 28.-30.9. **Reseau lexicologie, terminologie, traduction: IVE Journées Scientifique**
 Lyon "Lexicomatique et dictionnaires"
 Contact: P. Thoiron, Université Lumière Lyon 2, Faculté des langues, CRTT, 86, rue Pasteur, 69365 Lyon Cedex 07, France; e-mail: THOIRON@DIOGENE.UNIV.LYON2.FR
- 29.9.-1.10. **Second Language Research Forum (SLRF '95)**
 Ithaca Contact: SLRF 1995, Cornell University, Department of Modern Languages and Linguistics, Morill Hall, Ithaca, NY 14853-4701, USA; e-mail: SLRF95@CORNELL.EDU
- October
- 4.-6.10. **5th Meeting of the Special Interest Group "Computational Linguistics" of the German Linguistics Society (DGfS)**
 Düsseldorf "Integrative Approaches to Computational Linguistics"
 Contact: 5. Fachtagung Computerlinguistik, Seminar für Allgemeine Sprachwissenschaft, Heinrich-Heine-Universität Düsseldorf, Universitätsstr. 1, D-40225 Düsseldorf, Germany
 e-mail: CL@LING.UNI-DUESSELDORF.DE
- 4.-6.10. **16. Fremdsprachendidaktikerkongress der Deutschen Gesellschaft für Fremdsprachenforschung (DGFF)**
 Halle "Fremdsprachliches Handeln im Spannungsfeld von Prozeß und Inhalt"
 Contact: Dr. Norbert Lademann, FB Sprach- und Literaturwissenschaften, Institut für Anglistik und Amerikanistik, D-06099 Halle (Saale), Germany
- 6.-7.10. **Minisymposium "Teori - empiri - korpus i fackspråksforskningen"**
 Vaasa Contact: Prof. Christer Laurén, Institutionen för nordiska språk, Vasa universitet, PB 297, 65101 Vasa, Finland; e-mail: CHL@UWASA.FI
- 12.-14.10. **Penn State Conference on the Acquisition of Spanish as a First or Second Language**
 Contact: Conference on Language Acquisition, The Pennsylvania State University, Dept. of Spanish, Italian & Portuguese, 352 N. Burrowes Bldg., University Park, PA 16802, USA
 e-mail: WRG3@PSUVM.PSU.EDU
- 12.-14.10. **The Paris Syntax and Semantics Conference**
 Paris Contact: Colloque de syntaxe et sémantique de Paris, Université Paris 7, Linguistique, UFR 1, Case 7003, Tour Centrale, 2 Place Jussieu, 75251 Paris-Cedex 05, France
 e-mail: CSSP95@LINGUIST.JUSSIEU.FR
- 13.-14.10. **Puheviestinnän päivät**
 Jyväskylä Contact: Maili Pörhölä, viestintätieteiden laitos, Jyväskylän yliopisto, PL 35, 40351 Jyväskylä; tel. 941-601 523
- 13.-15.10. **7. internationale Arbeitstagung "Germanistische Forschungen zum literarischen Text"**
 Vöyri Contact: Universität Vaasa, Institut für Deutsche Sprache und Literatur, "GeFoLiT", PL 297, 65101 Vaasa, Finland; Tel. +358-61-324 81 30
- 13.-15.10. **Unity and Diversity. The 4th International Conference on Narrative**
 Lexington Contact: Joachim Knuf, Department of Communication, 127 Grehan Building, University of Kentucky, Lexington, KY 40506-0042, USA; e-mail: JKNUF@UKCC.UKY.EDU
- 19.-22.10. **The Tbilisi Symposium on Language, Logic and Computation**
 Tbilisi Contact: The Tbilisi Symposium, Human Communication Research Centre, University of Edinburgh, 2 Buccleuch Place, Edinburgh EH8 9LW, UK
 e-mail: TBILISI@COGSCI.ED.AC.UK

November

- Nov. 1995
Jyväskylä **Nordic Symposium on Intercultural Communication and Contact**
Contact: Jaakko Lehtonen, Department of Communication Studies, University of Jyväskylä, P.O. Box 35, 40351 Jyväskylä, Finland; tel. 941-601 524
- Nov. 1995
Bergamo **Workshop on 'Temporal, Aspectual and Verbal Projections: The Clausal Architecture'**
Contact: Alessandra Giorgi, Piazza Vecchia 8, 24100 Bergamo, Italy
e-mail: GIORGI@IRST.ITC.IT
- 3.-5.11.
Boston **20th Annual Boston University Conference on Language Development**
"First and Second Language Acquisition"
Contact: Boston University Conference on Language Development, 138 Mountfort Street, Boston, MA 02215, USA; e-mail: LANGCONF@LOUIS-XIV.BU.EDU
- 8.-11.11.
Sydney **2nd International Conference on Communication in the Workplace**
"Local Diversity, Global Connections: Communication, Culture and Business"
Contact: NLLIA Centre for Workplace Communication and Culture, University of Technology, Sydney, P.O. Box 123, Broadway, New South Wales, 2007, Australia
e-mail: D.BROSNAN@UTS.EDU.AU
- 9.-10.11.
Barcelona **European Conference on Language Planning**
Contact: Institut de Sociolingüística Catalana, Direcció General de Política Lingüística, Carrer de Mallorca 272, la Planta, 08037 Barcelona, Spain; e-mail: A00119@SERVICOM.ES
- 10.-12.11.
Cambridge, Mass **AAAI-95 Fall Symposium: "Formalizing Context"**
Contact: Sasa Buvac (Chair), Department of Computer Science, Stanford University, Stanford CA 94305-2140, USA; e-mail: BUVAC@SAIL.STANFORD.EDU
- 14.-16.11.
Johor Bahru **International Seminar on English for Specific Purposes**
"Innovations and Future Directions in English for Specific Purposes"
Contact: The Chairperson ESP'95, Dept. of Modern Languages, Faculty of Management and Human Resource Development, Universiti Teknologi Malaysia, Locked Bag 791, 80990 Johor Bahru, Johor Darul Takzim, Malaysia; e-mail: M-AINOL@UTMJB
- 18.-20.11.
Anaheim **ACTFL (American Council on the Teaching of Foreign Languages) Annual Convention**
Contact: ACTFL, 6 Executive Plaza, Yonkers, NY 10701-6801, USA
- 27.-29.11.
Bangkok **Chulalongkorn University Language Institute (CULI) 2nd International Conference**
"Expanding Horizons in English Language Teaching"
Contact: Chaniga Silpa-Anan, Director, CULI, Prembrachatr Bldg., Phyathai Rd., BKK 10330, Thailand; e-mail: CHANIGA@CHULKN.CHULA.AC.TH
- 30.11.-1.12.
Leipzig **First European Conference on Formal Description of Slavic Languages**
Contact: Gerhild Zybatow, Universität Leipzig, Institut für Slavistik, Augustusplatz 2, 04109 Leipzig, Germany; e-mail: SLAVLIPS@RZAIX340.RZ.UNI-LEIPZIG.DE

December

- 7.-9.12.
Antwerp **The Belgian Linguistic Association 1995 Conference on Political Linguistics**
Contact: IPRA Research Center, UIA-GER, Universiteitsplein 1, B-2610 Wilrijk, Belgium
e-mail: IPRA@REKS.UIA.AC.BE
- 27.-30.12.
Chicago **Modern Language Association of America (MLA)**
Contact: MLA, 10 Astor Place, New York, NY 10003-6981, USA

1996

- 8.-10.1. **4th International Symposium on Language and Linguistics**
Bangkok "Pan-Asiatic Linguistics"
Contact: Dr. Somsonge Burusphat, Institute of Language & Culture for Rural Development, Mahidol University at Salaya, Nakornpathorm 73170, Thailand
- 23.-25.2. **A Vygotsky Centennial: Vygotskian Perspectives on Literacy Research**
Chicago Contact: Carol D. Lee, Northwestern University, School of Education and Social Policy, 2003 Sheridan Rd., Evanston, IL 60201, USA; e-mail: CDLEE@MERLE.ACNS.NWU.EDU
- 26.-30.3. **Teachers of English to Speakers of Other Languages (TESOL)**
Chicago "The Art of TESOL"
Contact: TESOL, 1600 Cameron St., Suite 300, Alexandria, VA 22314-2705, USA
e-mail: CONV@TESOLE.EDU
- 31.3.-3.4. **Georgetown University Round Table on Languages and Linguistics (GURT '96)**
Washington Contact: Georgetown University, School of Languages and Linguistics, 303 Intercultural Center, Washington, DC 20057-1067, USA
- 11.-13.4. **Functionalism/Formalism. 23rd Annual UWM Linguistics Symposium**
Milwaukee Contact: E. Moravcsik, '95 UWM Symposium, Department of Linguistics, University of Wisconsin-Milwaukee, Milwaukee, WI 53201-0413, USA; e-mail: EDITH@CSD.UWM.EDU
- June 1996 **17th Summer School of Linguistics**
Jyväskylä Contact: Prof. Kari Sajavaara, English Department, University of Jyväskylä, P.O. Box 35, 40351 Jyväskylä, Finland; e-mail: SAJAVAAR@JYLK.JYU.FI
- 13.-16.6. **IX International Oral History Conference**
Göteborg "Communicating Experience"
Contact: IX Oral History Conference Secretariat, Department of Ethnology, University of Göteborg, Västra Hamngatan 3, S-411 17 Göteborg, Sweden
- 22.-28.6. **Copenhagen Congress on "The Multilingual and Multicultural City"**
Copenhagen Contact: Center for Multicultural Studies, Royal Danish School of Educational Studies, Emdrupborg, DK-2400 Copenhagen NV, Denmark; e-mail: CFMSINKJ@INET.UNI-C.DK
- 23.-27.6. **International Conference on Innovative Teaching Practices**
Utrecht Contact: ICITP Conference Secretariat, Ms. Marika Prak, Utrecht University, IVLOS Institute of Education, P.O. Box 80127, NL-3508 TC Utrecht, Netherlands
e-mail: ICITP@IVLOS.RUU.NL
- 4.-9.7. **5th International Pragmatics Conference**
Mexico City "Conversation"
Contact: IPrA Secretariat, P.O. Box 33 (Antwerp 11), B-2018 Antwerp, Belgium
e-mail: IPRA@UIA.UA.AC.BE
- 9.-12.7. **World Congress of the International Reading Association**
Prague Contact: IRA, 800 Barksdale Road, PO Box 8139, Newark, DE 19214-8139, USA
- 15.-19.7. **23rd International Systemic Functional Congress**
Sydney Contact: Di Slade, Center for Language and Literacy, School of Adult and Language Education, Faculty of Education, University of Technology, Sydney, P.O. Box 123, Broadway, 2007, New South Wales, Australia; e-mail: D.SLADE@UTS.EDU.AU
- 2.-3.8. **AILA '96 Pre-Conference Workshops**
Tampere Contact: Liisa Löfman, University of Tampere Language Centre, PO Box 607, SF-33101 Tampere, Finland; e-mail: KKKILO@UTA.FI

- 4.-9.8. **11th World Congress of Applied Linguistics - AILA '96**
 Jyväskylä "Applied Linguistics Across Disciplines"
 Contact: Prof. Kari Sajavaara, Department of English, University of Jyväskylä, PL 35,
 SF-40351 Jyväskylä, Finland; e-mail: SAJAVAAR@JYLK.JYU.FI
- 12.-15.8. **XIIIe Congrès des Romanistes Scandinaves**
 Jyväskylä Contact: Auli Poutanen, Department of Romance and Classical Languages, University of
 Jyväskylä, 40351 Jyväskylä, Finland; tel. 941-601 404
- 29.-31.8. **EUROCALL '96**
 Szombathely Contact: János Kohn, EECALL Centre, Károlyi Gáspár tér 2, H-9700 Szombathely, Hungary
 e-mail: H7509EEC@HUELLA.BITNET
- 5.-7.9. **Sociolinguistics Symposium 11**
 Cardiff Contact: Sociolinguistics Symposium 11, Centre for Language and Communication Research,
 University of Wales, P.O. Box 94, Cardiff CF1 3XB, UK; e-mail: SS11@CARDIFF.AC.UK
- 22.-24.11. **Annual Conference of American National Council on the Teaching of Foreign Languages**
 Philadelphia Contact: ACTFL, 6 Executive Plaza, Yonkers, New York 10701-6801, USA

1997

- 14.-19.7. **2nd World Congress of African Linguistics**
 Leipzig Contact: World Congress of African Linguistics, Institut für Afrikanistik, Universität
 Leipzig, Augustusplatz 9, D-04109 Leipzig, Germany
- 6.-13.8. **Ninth International Congress of the Academia Latinitati Fovendae**
 Jyväskylä Contact: Anna-Liisa Takkinen, Further Education Centre, University of Jyväskylä,
 P.O. Box 35, 40351 Jyväskylä, Finland; tel. 941-603 532

Kongressikalenteri ottaa mielellään vastaan tietoja tulevista tapahtumista. Yhteyshenkilö:
 Helena Valtanen, e-mail: VALTANEN@JYU.FI, fax: 941-603 521

"Congress Calendar" welcomes information on upcoming events. Please contact Helena
 Valtanen, e-mail: VALTANEN@JYU.FI, fax: 941-603 521

Kaarina Mäkinen:

Topiikin ja kommentin kehittäminen abiturienttien englanninkielisissä kirjoitelmissa

Suomalaiset joutuvat opiskelussaan ja työssään käyttämään vierasta kieltä paitsi suullisesti yhä enemmän myös kirjallisesti. Tutkimusaiheeni on valottaa suomalaisten lukiolaisten tapaa kirjoittaa englannin kielellä. Kirjoitelma on kuulunut vieraan kielen ylioppilaskokeeseen jo melkein kaksikymmentä vuotta, ja sen painotus on noin kolmannes kokonaispistemäärästä. Siten kirjoitelmalla on merkittävä asema kymmenientuhansien lukiolaisten ja tuhansien kieltenopettajien toiminnassa koko lukion ajan. Kirjoitelman lisäksi kokeeseen kuuluvat kuullun ja luetun ymmärtämistä mittaavat osat sekä sanaston ja rakenteiden hallintaa mittaava osa. Toisin kuin äidinkielessä, vieraan kielen kirjoitelman pituus on hyvin rajattu, noin 150-200 sanaa.

Tutkimustehtävänäni on analysoida englanninkielisissä kirjoitelmissa esiintyvää tyypillistä ongelmaa - koherenssia, tai pikemmin sen puutetta. Tekstin koherenssi on aihe, johon on kiinnitetty kasvavaa huomiota sekä lingvistiikassa että soveltavassa kielitieteessä. Tarkastelen koherenssin indikaattoreina abiturienttien tapaa kehittää kirjoitelmiansa informaatorakennetta. Kirjoitelman informaatorakenne koostuu lauseiden topiikkien ja kommenttien kehittämisestä. Tekstilähtöistä tutkimusotetta hyväksikäyttäen selvittelen miten abiturientit kehittävätkin topiikkeja ja kommentteja ja missä määrin tässä todettavat piirteet ovat yhteydessä kirjoitelmien laatuarviointiin. Yhtenä keskeisenä pyrkimyksenäni on saadun tiedon käyttö kirjoitelman opetuksen ja arvioinnin kehittämiseen. Tutkimustani voidaan, ainakin osittain, pitää esimerkkinä voimakkaasti yleistävästä 'opettajatutkimuksesta', joka tähtää opetuksen kehittämiseen.

Tutkimustuloksissa on trendimäinen ero, joka on havaittavissa eritasoisten kirjoittajien topiikin kehittämisessä. Saadut tulokset osoittavat, että toisin kuin heikot kirjoittajat, hyvät kirjoittajat kehittävätkin sanottavaansa tasaisesti. Hyvien kirjoittajien tekemät topiikkien muutokset ovat vähäisempiä kuin heikompien kirjoittajien. Heikot kirjoittajat vaihtavat topiikkeja ja kommentteja enemmän kuin hyvät kirjoittajat. Topiikkien ja kommenttien jatkuva vaihtuminen luo epäyhtenäisen ja hajanaisen vaikutelman. Uusien topiikkien ja kommenttien yhtäkkäinen ilmaantuminen tekstiin synnyttää lukijassa sen vaikutelman, että kirjoittaja ei ole pohtinut kirjoitelmansa fokusta riittävästi.

Tutkimukseni nostaa esiin kieltenopettajien metodisen valmiuden opettaa kirjoitelman kirjoittamista sekä myös heidän tekstilingvistisen tietämyksensä. Tulevien kieltenopettajien tulisi saada ajantasalla olevaa tekstilingvististä koulutusta opiskeluaikanaan.

Kirjoittaja on Jyväskylän normaalikoulun englannin lehtori. Hän väitteli Jyväskylän yliopistossa 25.2.1995.

Puheviestinnän päivät
13. – 14.10.1995
Jyväskylässä

Ilmoittaudun Jyväskylässä 13. – 14.10.1995 pidettäville Puheviestinnän päiville.

Nimi _____

Arvo/ammatti _____

Toimipaikka _____

Osoite _____

_____

Puhelin _____ Telefax _____

Sähköpostiosoite _____

Osallistun ilman esitelmää _____

Haluan pitää esitelmän aiheesta _____

_____

_____

Osallistun ohjelmalliseen iltatilaisuuteen _____

(Osallistumismaksu iltatilaisuuteen peritään erikseen päivien yhteydessä.)

Ilmoittautumislomake palautetaan 19.5.1995 mennessä osoitteella

Puheviestinnän päivät
Jyväskylän yliopisto/Viestintätieteiden laitos
Pekka Isotalus
PL 35
40351 Jyväskylä
tai telefax 941-601 511

Voit monistaa tätä ilmoittautumislomaketta haluamasi määrän. Ryhmäilmoittautumisia ei oteta vastaan.

Universität Vaasa
 Institut für Deutsche Sprache und Literatur
 "GeFoLiT"
 PL 297
 FIN - 65101 Vaasa
 Tel: +358-61-324 81 30 / 12 / 10
 Fax: +358-61-324 81 31

GERMANISTISCHE FORSCHUNGEN ZUM LITERARISCHEN TEXT

7. internationale Arbeitstagung: 13.-15. Oktober 1995 in Vörå/Vöyri

ANMELDUNG

(bitte bis spätestens 15. Mai 1995 nach Vaasa schicken!)

NAME _____

INSTITUTION (Adresse, Telefon, Fax) oder PRIVATADRESSE (falls das 2. Zirkular dorthin geschickt werden soll)

_____
 _____

Ich möchte einen Vortrag halten: JA NEIN 20 Min 45 Min

THEMA: _____

_____

Teilnahmegebühr (Bus Vaasa-Vörå-Vaasa; Unterkunft; Vollverpflegung Konferenzgebühr); bitte ankreuzen, welche Unterkunft gewünscht wird:

A	Hotel, Einzelzimmer	1300 FIM	_____
B	Hotel, Doppelzimmer	950 FIM	_____
C	Jugendherbergsähnliche Unterkunft (Doppelzimmer)	570 FIM	_____
D	Billigstunterkunft (nur für Studenten)	450 FIM	_____
E	keine Unterkunft, kein Bus (nur für Teilnehmer aus Vaasa)	200 FIM	_____

Datum

Unterschrift

_____

Tilaan Kielikeskustelua-lehden
vuodeksi 1995 (100 mk/vuosikerta)

_____ kpl

Nimi: _____

_____

Osoite: _____

_____

_____

Jyväskylän yliopisto

Korkeakoulujen kielikeskus

PL 35

40351 JYVÄSKYLÄ

2

Jyväskylän yliopisto
Korkeakoulujen kielikeskus
PL 35
40351 JYVÄSKYLÄ

ISSN 1236-1771
Jyväskylän yliopistopaino
1995